

TEMA

Opråb til fagbevægelsen:

Fremtiden skal vindes nu

► SIDE 22

+

Indstik om
Delegeret-
forsamling
2022

PROSA

Generation Z eller Y?

En læser har på baggrund af seneste nummers tema gjort opmærksom på, at der findes forskellige opfattelser af betegnelsen Generation Z. Temaet benytter den definition, som forfatteren til bogen '7 generationer - værdier, forbrug og levevis' anvender. Her dækker Z'et over dem født mellem 1990 og 2001. I andre sammenhænge bruges Z'et om dem, der er født mellem 1997 og 2012, mens et Y bruges om dem fra 1981 til 1996.

FOTO: MAGNUS MØLLER

14

Et alternativ til skoleeleverne

Et væsentligt argument for at bruge et open source-produkt i folkeskole-regi i stedet for amerikanske cloud-løsninger er at få klarhed over, hvad der sker i forhold til data. Det mener Jeppe Bundsgaard, der er professor i fagdidaktik og it med særligt henblik på dansk. Så hvordan kunne en sådan samarbejdsplatform se ud?

Prosabladet, Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, telefon 33 36 41 41 [prosabladet@prosa.dk]

Redaktion: Konstitueret ansv. redaktør Stine Nysten [sny@prosa.dk] og journalist Julie Bondo Gravesen [jub@prosa.dk]
Korrektur: Lene Jensen

Udkommer næste gang: 7. november. Deadline for debatindlæg: 11. oktober.

Redaktionsudvalg: Christian A. Christensen (formand), Peter Ussing, Dorte Hoffmann og Erik Dahl Klausen [redaktionsudvalg@lister.prosa.dk]

Annøncer: Vendemus

Design og grafisk produktion: vahle+nikolaisen

Forsideillustration: Magnus Møller

<FUNFACT>

11

ud af 72 elektronikprodukter i en gennemsnitlig europæisk husholdning er ikke længere i brug eller er gået i stykker.

4-5 KG

Så meget ubrugt elektronik opbevares hvert år i Europa, før det smides ud - per person.

KILDE: GLOBAL E-WASTE MONITOR 2020

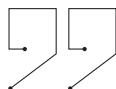

TEMA

Sidste udkald

Fagbevægelsen skal igen ud, hvor medlemmerne er. Man skal turde tale politik - og fagpolitik - på de danske arbejdspladser, som man gjorde førhen, mener Nicolai Bentsen, der er scenetekniker, 3F'er og fællestillidsrepræsentant på Det Kongelige Teater. Prosabladet spørger i dette tema, hvordan fagbevægelsen kan genopfinde sig selv, før det er for sent.

Vi skal slagte nogle hellige køer

– Nicolai Bentsen, fællestillidsmand, Det Kongelige Teater

FOTO: MAGNUS NØLLER

22

04 Rettigheder

Der er brug for, at syge borgere får rettigheder, skriver PROSAs næstformand i sit synspunkt.

07 Tracking

Fly med dronning Elizabeth II's kiste blev det mest trackede fly nogensinde.

12 Hjerneaktivitet

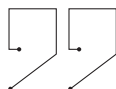
Ny software er i stand til at redigere billeder ved tankens kraft.

19 Classroom+

Prosabladet tester en smule af basis-funktionaliteten i den software, der indgår i Classroom+.

34 Forpligtelse

Du har pligt til at tage fat i din arbejdsgiver, hvis der er blevet udbetalt for meget i løn.

Medborgerskab i det digitale Danmark er på alvor kommet på dagsordenen

– Rikke Frank Jørgensen

10

De syge centre

Der har i lang tid været stort fokus på jobcentrenes ageren og resultater, og fra flere sider foreslås det nu, at man lukker jobcentrene.

Man kunne let fristes til at råbe hurra, men jeg vil lige dvæle lidt ved den. Der er for mig ingen tvivl om, at jobcentrenes opgaver for ledige kan varetagelse langt bedre hos a-kasserne, som kender deres fagområder og langt bedre kan hjælpe de ledige i arbejde. Jeg vil dog lige indskyde, at der også skal følge penge med. Det kan være i form af direkte midler eller ved nedsættelse af statsbidraget (det bidrag, som alle forsikrede ledige hver måned betaler til staten). Beløbet er aldrig nedsat, selv om dagpengene ad flere omgange er blevet forringet, og selv om flere opgaver er lagt over på a-kasserne.

Men jobcentrene har også en opgave, som går ud på – eller burde gå ud på – at få ikkeforsikrede i job. Det gælder syge, kontanthjælpsmodtagere og personer, der har mistet dagpengereetten.

Det er dokumenteret blandt andet gennem tre TV 2-udsendelser med titlen 'Håbløst arbejde', hvordan mange kommuner i en uendelighed kan holde syge på ressourceydelse eller kontanthjælp, fordi der lige skal testes endnu en ting, før man kan beslutte, om der skal bevilges fleksjob eller pension. Men det fremgår også, at det ikke er jobcentrene, der ønsker denne mishandling af borgerne. Nej, det er faktisk kommunerne, der vedtager denne politik for at spare penge. Jeg er helt klar over, at kommunerne er pressede, men det retfærdiggør ikke, at man udsætter syge borgere for en behandling, som gør dem endnu mere syge.

En afart af denne behandling er, at syge borgere raskmeldes og overlades til a-kasserne. Uden at dette er blevet godkendt af den syges praktiserende læge (eller andre læger). Desværre bliver man ikke rask alene af at blive raskmeldt, og man slår sig på a-kassesystemet, som jo forventer, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet, selv om man faktisk er syg.

Så der er brug for, at syge borgere får rettigheder. Det samme gælder kontanthjælpsmodtagere.

Ret til at være syg, og at kun læger kan raskmelde. Ret til at blive behandlet med værdighed og respekt. Ret til

at få sin arbejdsevne afklaret inden for en rimelig afgrænset periode. Det kan for eksempel være et år, hvor det bliver kommunen, der skal dokumentere et eventuelt behov for forlængelse.

Så jobcenter eller noget andet – det vigtigste er, at man ikke bliver (mere)

syg af at være i systemet, at man får rettigheder, og at man behandles værdigt og med respekt.

At syge mennesker kun er på den såkaldte ressourceydelse og kontanthjælp, hvis det er klart, at de har en reel mulighed for at blive raske og arbejdsdygtige. Det er ikke i orden at spørge lægen, om man kan udelukke, at personen nogen sinde bliver rask. For ingen kan jo med sikkerhed sige, at der aldrig dukker nye behandlingsformer op, som kan gøre personen rask. ▀

Der er brug for, at syge borgere får rettigheder

ØDELAGT LIVSKVALITET

Syv ud af ti sygemeldte oplever, at kontakten til jobcentret belaster deres livskvalitet, viste en undersøgelse fra Psykiatrifonden sidste år.

HAR I STYR PÅ JERES CYBERSIKKERHED?

Antallet af hackerangreb er mere end fordoblet i årene 2019 til 2021 - cybersikkerhed er noget *alle* organisationer må forholde sig til.

Det er fortsat de store virksomheder med 250+ ansatte, som oplever flest brud på IT-sikkerheden. I 2021 oplevede 55% af store virksomheder at være ramt af cyberangreb, men i meget stigende grad rammer angreb nu også de små og mellemstore virksomheder, som hackere har fået øget interesse for i det seneste år.

Derfor er det centralt, at man som organisation - uanset størrelse - gør sig modstandsdygtig overfor cyberangreb, så man mindsker risikoen for at blive ramt. *Samtidig* er det lige så vigtigt at være klar med en plan for, hvad der skal gøres, når uheldet er ude, og man rammes af et cyberangreb.

”Min organisation har brug for at få styrket IT-sikkerheden men hvad er det næste skridt?”

IT-kurser og -certificeringer

Med et IT-sikkerhedskursus hos SuperUsers bliver du klædt på til at styrke og håndtere IT-sikkerhed i din organisation. Gennem koncentreret læring på de instruktørstyrede kurser opbygger du stærke praktiske kompetencer og specialistviden, som du kan tage direkte med hjem i dit arbejde. På kurserne kan du også dele erfaringer og få sparring/inspiration fra andre deltagere.

Firmakurser

SuperUsers har stor erfaring med at afholde kurser specifikt for et team eller afdeling i en organisation. Vi skræddersyr kursusforløbet, og gennem tæt dialog med vores konsulenter afdækker vi behov og sikrer, at kurset giver jer netop dét kompetenceløft, I har brug for.

Kontakt os for et uforpligtende oplæg på et firmakursus.

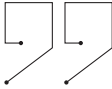
Vores seks mest efterspurgte IT-sikkerhedskurser, som vi altid udbyder med afholdelsesgaranti:

- Certified Ethical Hacker (5 dage, SU-415)
- Certified Network Defender (5 dage, SU-413)
- Microsoft Security Operations Analyst (4 dage, SC-200)
- Azure Security Technologies (4 dage, AZ-500)
- Microsoft 365 Security Administration (4 dage, MS-500)
- Security, Compliance, and Identity Fundamentals (1 dag, SC-900)

Siden 1984: IT-kurser
og konsulentydelser
i Hillerød og Aarhus

www.superusers.dk
super@superusers.dk
48 28 07 06

En smartphone må ikke blive den eneste adgangsbillet til velfærdssamfundet

– Nicolai Wammen, finansminister [S], om nyt lovforslag, 'Et digitalt samfund for alle.'

<REGULERING>

Danmark tilslutter sig international tech-alliance

Danmark skal sammen med Canada, Frankrig, Tyskland, Finland, Mexico, Sydkorea og Australien finde løsninger på udfordringer som **fake news og polarisering** på tech-giganternes platforme, oplyser Kulturministeriet i en pressemeddelelse.

– Jeg er rigtig glad for, at Danmark nu slutter sig til en kreds af ligesindede lande, som arbejder målrettet på at tøjle tech-giganternes uregulerede indflydelse på vores samfund og den demokratiske samtale. Problemerne med tech-giganterne er så store og komplekse, at de ikke kan løses af ét land alene. Derfor var det et helt centralt mål i mediaaftalen at skabe alliancer med ligesindede lande – og det er lige præcis det, Danmark gør nu, udtaler kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen [S].

Canada har siden 2019 stået i spidsen for en tech-alliance med deltagelse af flere lande. Alliancens mål er at regulere tech-giganterne for at sikre mangfoldigt indhold på digitale platforme, både når det gælder kulturelt indhold, information og nyheder. Repræsentanter fra blandt andet Google og Netflix og ng'er deltager i samarbejdet. ▀

0 1 0 0 1 1 1 1
1 0 1 0 1 1 1 0
0 0 1 1 0 0 0 1
1 1 1 0 1 0 0 0
1 1 0 0 1 1 0 1
0 0 1 0 0 0 1 1

<CYBERSIKKERHED>

Guldmedalje til Danmark

Danmarks cyberlandshold kan efter to intense kampdage mod 32 andre lande kalde sig Europamestre i cybersikkerhed, oplyser Aalborg Universitet [AU].

Over to dage har holdet dystet i to kategorier kaldet 'jeopardy' og 'attack/defense'. Første kategori består af udfordringer, hvor der skal findes information og høstes point i sårbare web-applikationer, disk-billede eller netværkstrafik og reverse engineering af apps. Attack/defense er et anderledes og mere aggressivt format, hvor man i praksis kan angribe eller udnytte de øvrige hold.

– Det er næsten ikke til at tro sine egne øjne. Det her hold har **leveret en kraftpræstation** i en ekstremt hård konkurrence mod de helt store lande, og jeg er vanvittigt stolt af de her unge mennesker, som for alvor har sat Danmark og cybersikkerhed på verdenskortet. De har kæmpet koncentreret fra første til sidste sekund, så det er virkelig velfortjent, udtaler Jens Myrup Pedersen, der er professor i cybersikkerhed på AU og landstræner for cyberlandsholdet. ▀

<ARBEJDSUDBUD>

S: Lav bedre seniorpolitik

Der mangler hænder på det danske arbejdsmarked, og derfor opfordrer Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Kommunernes Landsforening (KL) i Berlingske Tidende politikerne på tværs af partiskel til at indgå en pagt med hinanden efter folketingsvalget, hvor man vejer alle nye forslag på en vægtskål med arbejdsudbud som måleenhed. Til det svarer finansordfører Benny Engelbrecht [S] ifølge Ritzau, at det er "fint, at DA og KL har et fælles fokus på at sikre hænder på arbejdsmarkedet".

– Det skal så være min opfordring til KL og DA, at hvis man skulle gøre noget, der virkelig kunne batte, var det at lave bedre seniorpolitikker, så de, der har **viljen og lysten til at blive længere** på arbejdsmarkedet, også kan det og føler sig velkomne, siger finansordføreren. ▀

FOTO: SØREN BIDSTRUP/RITZAU SCANPIX

3,5 milliarder

Så mange dollar forventes udgivelsen af Grand Theft Auto 6 at generere.

Tekst >
Stine Nysten

FOTO: KRISTY WIGLESWORTH/PA IMAGES/RITZAU SCANPIX

<HACKING>

Optagelser lækket fra GTA6

Hemmelige optagelser fra det længe ventede næste spil i den populære Grand Theft Auto-serie er blevet lækket af en hacker, oplyser mediet Bloomberg News ifølge Ritzau.

Hackeren har lagt videoerne op på et onlineforum. Videoerne, som ifølge nyhedsbureauet Reuters er autentiske, viser **spiloptagelser af røverier, skyderier og kørsel** rundt i GTA-verdenen. Hackeren har sammen med de lækkede optagelser skrevet en besked til Rockstar Games, der står bag spillet.

I beskeden opfordres Rockstar Games til at "forhandle om en aftale", og spiludviklerens moderselskab, Take Two Interactive Software [TTIS], til at tage kontakt. Reuters har bedt TTIS om at kommentere lækket, men selskabet er ikke vendt tilbage.

Udgivelsen af Grand Theft Auto 6 ventes at generere 3,5 milliarder dollar ved udgivelsen og 2 millioner dollar om året derefter. Det svarer til henholdsvis 26,2 og 14,9 milliarder danske kroner. ▀

<TRACKING>

Fly med royal kiste er det mest trackede

Flyet, der bragte kisten med den engelske dronning Elizabeth II fra Skotland, hvor hun døde, til London, hvor hun skulle begraves, er ifølge websitet Flightradar24 det mest trackede fly i historien, skriver BBC.

Næsten seks millioner mennesker forsøgte at følge flyets rute, fra det øjeblik flyet gik på vingerne, så der var **voldsom trafik** på websitet. Mere end 4,79 millioner mennesker kiggede med på site og app, mens 296.000 kiggede med via en YouTube-stream, oplyser websitet ifølge BBC.

Dermed slår flyet med den royale kiste det fly, der i august meget kontroversielt fløj formanden for Repræsentanternes Hus, Nancy Pelosi, til Taiwan, som ellers var indehaver af tracking-rekorden. ▀

<INTERNET OF THINGS>

EU strammer IoT-sikkerhed

Forbrugere skal være trygge ved, at deres digitale produkter er **beskyttet mod cyberangreb**. Ikke mindst i en tid, hvor digitale køleskabe, kaffemaskiner og sikkerhedskameraer i hjemmet i stigende grad bliver koblet op på internettet. Det mener EU-Kommissionen. Derfor vil man nu vil skærpe kravene til digitale produkter som et led i den nye Cyber Resilience Act, siger EU-kommissær for fremme af europæisk levevis Margaritis Schinas til Ritzau ifølge TV 2.

- Vi skal gøre klar til en æra præget af Internet of Things. Her vil vi hele tiden være forbundet via hårde hvidevarer og selv vores tøj, siger Margaritis Schinas til Ritzau.

EU-Kommissionen foreslår blandt andet, at digitale produkter skal leveres med en sikker standardindstilling, som forbrugerne altid skal kunne genaktivere. ▀

ARBEJDSMILJØET SKAL FREMTIDSSIKRES

Regeringen præsenterede 1. september et udspil til en ny arbejdsmiljøaftale. Den nuværende arbejdsmiljøaftale udløber ved udgangen af året, og dermed står Arbejdstilsynet til at miste næsten 40 procent af sin bevilling.

Men med finanslovsforslaget for 2023 har regeringen afsat i alt **cirka 1,3 milliarder kroner** i perioden 2023-2026 til arbejdsmiljøindsatsen, indsatsen mod social dumping og arbejdslivskriminalitet. Det er Lizette Risgaard, der er formand for Fagbevægelsens Hovedorganisation, meget tilfreds med.

– Man skal hverken blive syg *på* sit arbejde eller *af* sit arbejde, siger hun.

Lizette Risgaard roser regeringen for at tage ansvar for et forbedret arbejdsmiljø, og hun opfordrer alle partier til at lande en arbejdsmiljøaftale.

[40 %]

Så stor en procentdel af sin bevilling står Arbejdstilsynet til at miste, når den nuværende bevilling udløber.

<DIGITALISERING>

Opråb: Skån Datatilsynet

Datatilsynet står til at miste 3,7 millioner kroner i 2023 og mere end 10 millioner kroner frem mod 2026. Det svarer til små 20 procent af bevillingen – eller 13 procent af de ansatte.

Det har fået syv aktører – herunder PROSA – til i fælles opråb at advare om konsekvenserne af at spare på midlerne til Datatilsynet.

Opråbet kommer, fordi regeringen lægger op til at reducere Datatilsynets bevilling på finansloven, og det vil skade både digitaliseringen og borgernes tillid, skriver de syv aktører, der ud over PROSA består af Rådet for Digital Sikkerhed, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Forbrugerrådet Tænk, IDA og IT-Branchen.

”Jo mere vi vil digitalisere, des vigtigere er det, at det sker på en måde, der beskytter den enkeltes data mod misbrug og sikrer den nødvendige tillid til den digitale udvikling”, står der i opråbet.

Data har stor værdi for både offentlige og private aktører, når de skal produktudvikle, digitalisere, effektivisere og fokusere deres services, skriver de syv aktører, og ”de fleste danskere har tillid til denne digitalisering, fordi de forventer, at der bliver passet godt på deres oplysninger, på samme måde som de har tillid til, at de kan begå sikkert sig i den fysiske verden”. Og her har Datatilsynet en helt afgørende rolle. ”Gennem de sidste måneder har Datatilsynet kunnet konstatere, at rigtig mange både offentlige og private aktører ikke har haft nok styr på databeskyttelsen, hvor Helsingør Kommunes Chrome-

book-sag nok er den højest profilerede”, skriver de syv aktører.

De peger på, at der sker i omegnen af 150 anmeldelser af databrud til Datatilsynet hver uge, og de konstaterer, at det formodentlig blot er toppen af isbjerget.

“Datatilsynet skal forebygge brud på reglerne gennem rådgivning og vejledning og ved at finde fejl, som er skabt gennem sløseri, uvidenhed eller anden grund hos de aktører, der behandler vores data”, lyder det i opråbet.

Derfor skal tilsynet have flere og ikke færre midler. “Vi skal have mere af alt det gode, Datatilsynet giver os. Lad os derfor i stedet styrke Datatilsynet. Prisen på ekstra årsværk til Datatilsynet er en lille pris at betale for at understøtte og udbygge tilliden til digitaliseringen”, lyder opfordringen.

De syv aktører foreslår, at Datatilsynet får varige nye ressourcer til en dedikeret vejledningsenhed, der skal rådgive virksomheder, myndigheder og organisationer.

“Vi ønsker i endnu højere grad at forebygge, at der sker lovbrud, når vi digitaliserer og behandler data. Det er bedre at forebygge forbrydelsen end at vente på at fange forbryderen”, skriver de.

Derfor opfordrer de politikerne til, at Datatilsynets bevilling varigt øges med et tocifret millionbeløb på finansloven 2023. ■

Vi skal have mere af alt det gode, Datatilsynet giver os

— Fælles opråb fra blandt andet PROSA

Udtryk

'Berl-Berl'

Den danske billedkunstner Jakob Kudsk Steensen viser frem til 23. oktober sin digitale simulation – værket 'Berl-Berl' – på kunstmuseet ARoS i Aarhus.

Tekst >

Julie Bondo Gravesen

Installationsfoto >

Aros/David Stjernholm

<DIGITAL SIMULATION>

Den syngende sump

Berlin menes at have fået sit navn fra det gamle slaviske ord for sump: Berl. I fortiden var Berlin en del af et enormt vådområde, som i dag er stærkt indskrænket. Når datidens mennesker skulle navigere gennem sump- og vådområderne, brugte de sange og vers.

Så langt og dybt har den unge danske billedkunstner Jakob Kudsk Steensen grebet tilbage og ned for at hente inspiration til sit værk 'Berl-Berl', der i øjeblikket kan opleves på ARoS. Han arbejder med storytelling gennem 3D-animationer og lyd, som samles i gigantiske installationer. 'Berl-Berl' er en levende digital simulation af Berlins forhistoriske natur og dermed på en og samme tid en indgang til fortiden og fremtiden. Med 'Berl-Berl' har han udviklet et virtuelt landskab, som synger hyldestsange til de tabte vådområders økosystemer, historier og myter. Værker-

nes virtuelle sumpe inviterer beskueren til at gå ind i de komplekse og smukke sumpe, som omgiver dem.

Bag værket ligger måneders feltarbejde, hvor Jakob Kudsk Steensen har undersøgt de vådområder, som stadig findes i området Berlin-Brandenburg. Han har derefter genskabt fundene i 3D ved hjælp af video-spilplatformen Unreal Engine, som han ofte bruger i sit arbejde. Berlins naturhistoriske museum, Museum für Naturkunde Berlin, åbnede sit enorme arkiv over den lokale flora og fauna for Jakob Kudsk Steensen, som også har samarbejdet med lydkunstneren Matt McCorkle og sangeren Arca om 'Berl-Berls' soundscape.

Jakob Kudsk Steensen håber med sit værk at åbne et nyt perspektiv på de sumpe, som vi måtte undervurde for at bygge vores byer. For vi bliver nødt til at gentænke vores syn på jorden under os, mener han. Sumpen fortjener respekt. ■

Den digitale underklasse

Avisen Politiken har i artikelserien 'Den digitale underklasse' afdækket, hvordan op mod en million danskere risikerer tab af velfærdsrettigheder, muligheder og værdighed som konsekvens af begrænsede it-evner, -udstyr eller overskud.

Digitalisering skal tjene borgerne – ikke omvendt

Rikke Frank Jørgensen
Seniorforsker ved Institut for
Menneskerettigheder

Medborgerskab i det digitale Danmark er på alvor kommet på dagsordenen denne sommer. Som respons på Politikens tema 'Den digitale underklasse' har hundredvis af mennesker skrevet ind om deres oplevelse af at være borger i et digitalt Danmark. Det er tankevækkende læsning, hvor ord som fremmedgørelse, magtesløshed og mindreværd går igen. Borgere, der ser sig selv som resourcestærke, føler sig hægtet af. Mange beretter om daglige frustrationer og stigende afhængighed af, at nogen i netværket kan hjælpe dem. Flere fortæller, hvordan de fast hjælper familie og naboer med at håndtere hverdagens digitale krav. Hertil kommer borgere, der i forvejen er udsatte, og som oplever at blive yderligere marginaliseret og hægtet af samfundet i mødet med det digitale.

At det digitale Danmark langt fra er for alle, afspejles også i Digitaliseringsstyrelsens og Kommunernes Landsforenings (KL) egne tal. I april 2021 vurderede Digitaliseringsstyrelsen og KL nemlig, at der er op mod en fjerdedel af den voksne danske befolkning, som i forskellig grad føler, at de ikke slår til i forhold til det digitale, eller at det digitale ikke slår til i forhold til deres behov. Hertil kommer en gråzone, hvor pludseligt opståede livssituationer såsom stress, sygdom med mere giver udfordringer hos borgere, der normalt klarer sig digitalt.

Disse erfaringer og tal understreger behovet for at tænke digitalisering på en ny måde. Læser man den nye fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2022-25, så

udtrykker den da også et klart ønske om, at digitalisering skal være et middel og ikke et mål i sig selv, og at alle skal inkluderes. Det fremgår imidlertid ikke klart, hvordan digitaliseringen skal komme alle borgere til gode. Hvordan vi skaber et samfund, der som udgangspunkt er inkluderende. Og hvordan vi undgår, at digitalisering forstærker eksisterende uligheder. Ligeledes har regeringens digitaliseringsstrategi fra maj 2022 overvejende fokus på, hvordan Danmark kan digitaliseres mere og hurtigere i et tæt partnerskab mellem den offentlige og private sektor, mens den mangler en klar vision for, hvordan digitalisering kommer borgeren til gavn.

Vi er imidlertid mange, der gerne vil bidrage til debatten om offentlig digitalisering ud fra et borgerper-

spektiv. I juli igangsatte en række forskere og organisationer med en kronik i Berlingske Tidende et borgernært visionsarbejde og gav nogle første bud på, hvor man kan begynde. Et bærende element i arbejdet er demokratiseringen af Dan-

marks digitale infrastruktur, således at borgere ikke bare skal acceptere en teknisk udvikling, men selv kan deltage i udviklingen af løsninger. I den kommende tid vil vi arbejde videre med konkrete forslag, der sætter borgeren i centrum for den offentlige digitalisering, således at alle – uanset køn, alder, etnicitet og ressourcer – kan se sig selv i fremtidens Danmark. ▀

Hvordan vi skaber et samfund, der som udgangspunkt er inkluderende

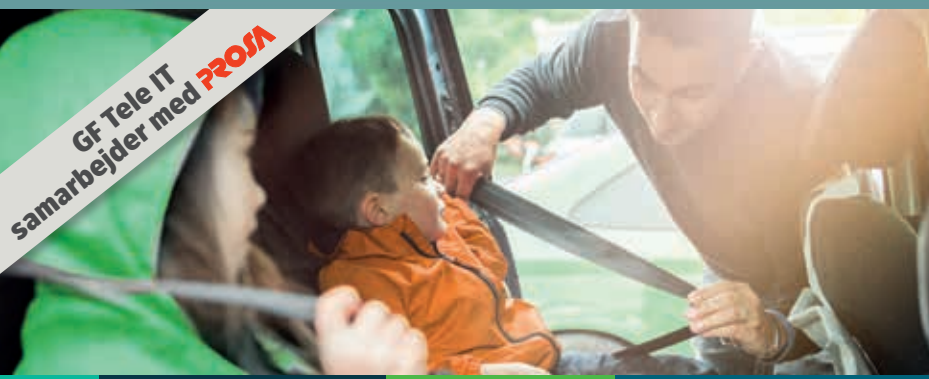

TEKNOLOGI OG ETIK
I næste nummer skriver
Kim Escherich, der er etisk tech-
rådgiver, om ansvarlig digitalisering.

Vidste du,

at PROSAs karriererådgivere står klar til at guide dig videre?

Book en samtale med en karriererådgiver i dag: karriere@prosa.dk

GF Tele IT
samarbejder med **PROSA**

PROSA har en gruppeaftale med følgende særlige fordele:

- ✓ **Del i overskuddet:** Overskudsdeling på 25% på prisen på bilforsikringen og 6% på øvrige private forsikringer i 2022.
- ✓ **Samlerabat på 12%** på alle forsikringer*
- ✓ **Udvidet vandskadedækning for 0 kr.**, når du vælger indboforsikring.
- ✓ **Underforsikringsgaranti** på 25% på indboforsikringen.
- ✓ **Personlig rådgiver**, og mulighed for fysisk betjening på kontor på Vennelystvej 56B 8960 Randers SØ.

* Samler du 3 forsikringer hos GF opnår du samlerabat. Samlerabatten gælder: Indbo-, hus-, ulykke-, sommerhus-, kæledyr-, og knallert-forsikring.

Vi skærer 25% af prisen på din bilforsikring i 2022

Få del i overskuddet i et medlemsjet forsikringsselskab

GF Forsikring er ejet af medlemmerne. Det betyder, at det er dig, der får glæde af årets overskud - ikke aktionærer. Jo færre skader, jo større overskudsdeling til medlemmerne.

Få et forsikringstilbud

Hvornår har du sidst tjekket om dine forsikringer passer dit nuværende behov?

Overskud til hinanden

GF Tele IT · gfteleit.dk · Tlf. 86 10 36 00
Vennelystvej 56B · 8960 Randers SØ

HvemHvadHvorfor

Tuukka Ruotsalo

Lektor og ph.d.-studerende
Keith Davis, Datalogisk Institut,
Københavns Universitet

Ny software er i stand
til at **redigere billeder**
med **elektriske signaler**
fra brugerens hjerne som
det eneste input.

Målet er at forberede
maskinindlæring generelt,
så man måske i fremtiden ikke
længere vil have brug for en mus
eller for at skrive kommandoer,
men simpelthen **kan styre sin
pc ved tankens kraft.**

Hvad kan jeres software?

Vi kan få en computer til at redigere billeder alene baseret på personers tanker. Computeren har ikke fået nogen forudgående informationer om, hvilke detaljer i billedet den skal redigere eller hvordan. Dette har aldrig været gjort tidligere.

Hvordan gjorde I?

30 deltagere bar hætte udstyret med elektroder, som registrerer elektriske signaler fra hjernen. De skulle betragte de samme 200 fotos af forskellige personer og blev bedt om at lægge særligt mærke til eksempelvis kvinder, blondt hår eller andre detaljer. Ud fra deres hjerneaktivitet kortlagde computermodellen først, hvilket ansigtstræk der indgik i øvelsen, og redigerede billederne tilsvarende. Gik opgaven ud på at lægge mærke til en bestemt hårfarve, fik alle personerne den hårfarve. Computeren havde ingen viden om, hvad ansigtsgenkendelse er, eller nogen idé om de relevante ansigtstræk. Alligevel redigerede den kun netop det ansigtstræk, der var fokus for øvelsen, mens alle øvrige træk forblev uændrede.

Hvad er det nye?

Al eksisterende software af denne type er blevet trænet ved hjælp af markeret input. Men i vores forsøg var deltagerens tanker det eneste input. Det er et helt nyt paradigme inden for kunstig intelligens — at bruge den menneskelige hjerne direkte som grundlag.

Hvad er ulemperne?

Det kræver etiske overvejelser at kortlægge personers hjerneaktivitet. Den, som erhverver denne type af viden, kan i princippet få en meget dybtgående indsigt i personens præferencer. Vi kan allerede se nogle tendenser. Folk køber 'smarte' ure og lignende udstyr, som kan registrere puls og mange andre ting. Er vi sikre på, at der ikke bliver genereret data, som giver private virksomheder indsigt i personlige forhold, som vi egentlig ikke ønsker at dele med dem?

Hvor stiller det jer som forskere?

Vi ser den type overvejelser som en vigtig del af vores opgave som offentlige forskere. Vores forskning viser, hvad der kan lade sig gøre, men som samfund skal vi ikke gøre ting, blot fordi de er mulige. Der er behov for retningslinjer og lovgivning på området. Hvis det ikke kommer på plads, vil private virksomheder bare køre los. ■

BØGER MED RABAT TIL PROSA-MEDLEMMER

SPAR
30%

Program Management for Open Source Projects How to Guide Your Community-Driven, Open Source Project

Author: *Ben Cotton*
ISBN 9781680509243

Every organization develops a bureaucracy, and open source projects are no exception. When your structure is intentional and serves the project, it can lead to a successful and predictable conclusion. But project management alone won't get you there. Take the next step to full program management. Become an expert at facilitating communication between teams, managing schedules and project lifecycle, coordinating a process for changes, and keeping meetings productive. Make decisions that get buy-in from all concerned. Learn how to guide your community-driven open source project with just the right amount of structure.

Vejl pris 341,-

PROSApris 239,-

The Professional Agile Leader: Growing Mature Agile Teams and Organizations

Authors: *Ron Eringa, Kurt Bittner, Laurens Bonnema*
ISBN 9780137591510

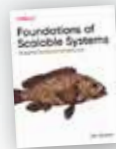
To leverage the immense opportunities associated with accelerating change, organizations need teams capable of trying new ideas quickly, learning from their experiences, and adapting based on that learning. Helping these teams to grow and thrive requires agile leaders who support, inspire, and encourage, and who can leave behind the management skills of directing, monitoring, and rewarding or punishing.

Vejl pris 305,-

PROSApris 214,-

Foundations of Scalable Systems

Author: *Ian Gorton*
ISBN 9781098106065

In many systems, scalability becomes the primary driver as the user base grows. Attractive features and high utility breed success, which brings more requests to handle and more data to manage. But organizations reach a tipping point when design decisions that made sense under light loads suddenly become technical debt. This practical book covers design approaches and technologies that make it possible to scale an application quickly and cost-effectively.

Vejl pris 564,-

PROSApris 395,-

Enterprise Architecture for Digital Business

Authors: *Geng Lin, Lori A. MacVittie*
ISBN 9781098121457

Digital transformation has accelerated nearly tenfold in recent years as both a business and technology journey. Yet, most white papers and how-to guides still focus solely on the business side, rather than include methods for optimizing the technology behind it. This handbook shows CIOs, IT directors, and architects how to balance these two concerns successfully.

Vejl pris 376,-

PROSApris 263,-

Fundamentals of Data Engineering

Authors: *Joe Reis, Matt Housley*
ISBN 9781098108304

Data engineering has grown rapidly in the past decade, leaving many software engineers, data scientists, and analysts looking for a comprehensive view of this practice. With this practical book, you'll learn how to plan and build systems to serve the needs of your organization and customers by evaluating the best technologies available through the framework of the data engineering lifecycle.

Vejl pris 658,-

PROSApris 461,-

FACTUM BOOKS

Få 20 % rabat hos FACTUM BOOKS

– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk
og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

OPEN SOURCE- ALTERNATIV TIL AMERIKANSK CLOUD I FOLKESKOLEN

TEKST

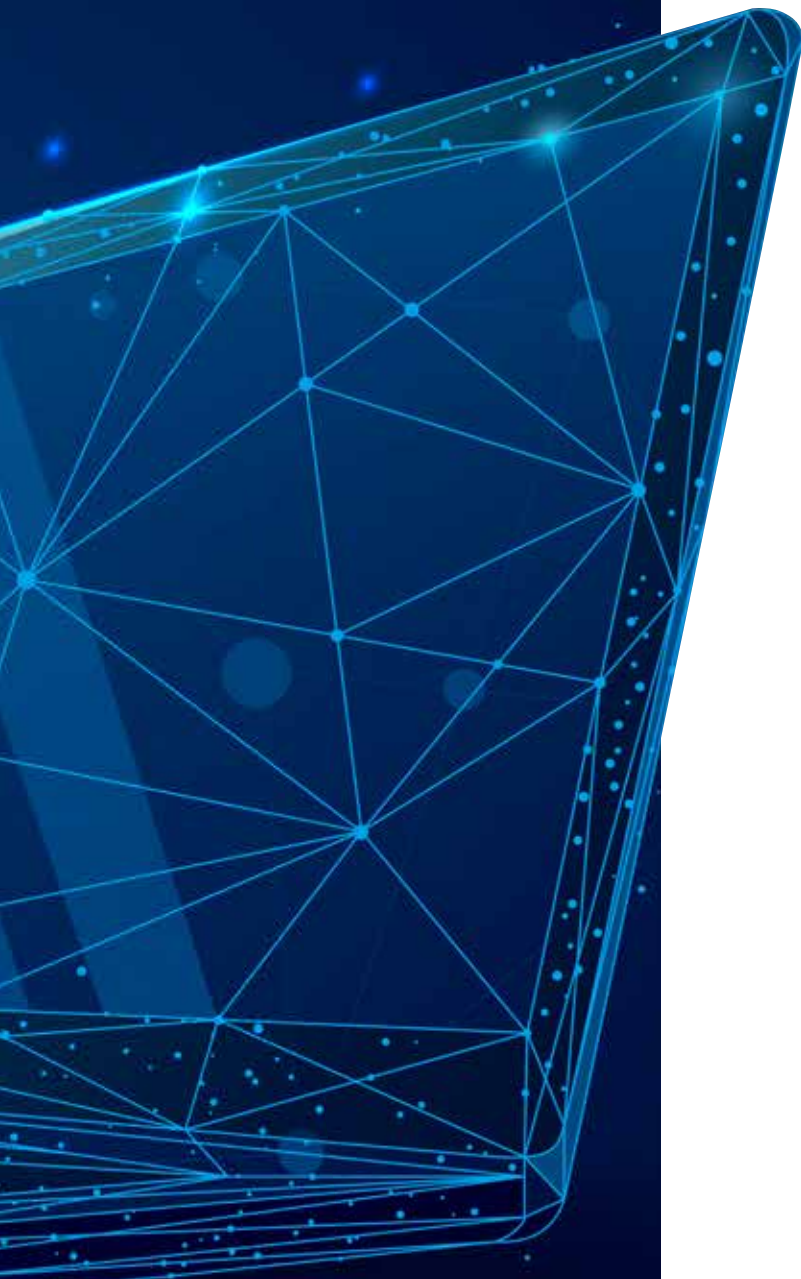
Jakob Møllerhøj

Prosabladet har på baggrund af Chromebook-sagen i Helsingør undersøgt, hvordan en open source-samarbejdsplatform til folkeskolen kunne se ud. For "det går ikke, at man er i tvivl om, hvorvidt **man mis-behandler børnenes data**", som Jeppe Bundsgaard, professor i fagdidaktik og it med særligt henblik på dansk, udtrykker det.

Shutterstock

ILLUSTRATION

Sig ordet Chromebook, hvis du vil se en kommunalpolitiker eller en folkeskoleleder svede. Siden Datatilsynet kort før skolestart nedlagde forbud mod, at folkeskolerne i Helsingør Kommune kunne bruge Google Workspace for Education og Chromebooks i undervisningen, har store dele af den kommunale verden arbejdet på højtryk for at finde en løsning.

For i kølvandet på den såkaldte Schrems II-dom fra 2020 er der generelt opstået stor usikkerhed om, hvordan amerikanske cloud-udbyderes løsninger kan bruges til behandling af persondata, som er beskyttet af EU's GDPR-regler.

Kort før deadline ophævede Datatilsynet midlertidigt forbuddet i Helsingør Kommune. Kommunen har nu fået til 3. november til at rette op på "en række væsentlige udeståender i forhold til kontrakter, teknologi og dokumentation", som det hedder i en meddelelse fra Datatilsynet. Derudover fremgår det også, at Helsingør Kommune mangler at tydeliggøre, hvornår leverandøren, altså Google, optræder som dataansvarlig i stedet for databehandler.

Jurist ved Datatilsynet Allan Frank forklarer til Prosabladet, at det er relevant at sondre mellem, hvornår en dansk myndighed eller en leverandør er dataansvarlig, fordi det i sidste ende er den dataansvarlige, der bestemmer over formålet med databehandlingerne og de midler, de udføres med.

– Udgangspunktet er, at data fra en elev, der eksempelvis løser en matematikopgave, ikke indgår i andre sammenhænge end nødvendigt for matematikopgaven, siger Allan Frank.

Derudover mangler kommunen at redegøre for, hvad der sker med data i hele 'teknologistakken'. Begrebet dækker over styresystem og browser – altså eksempelvis ChromeOS og Chrome – og altså ikke bare, hvordan data bliver håndteret i web-appen Workspace. »

— Der skal være klarhed over, hvordan data behandles hele vejen ned gennem systemerne, siger Allan Frank.

Med den igangværende sag i Helsingør som kulisse har Prosabladet sat sig for at undersøge, hvordan det står til med brugbare alternativer til de kendte løsninger fra Google og Microsoft.

Det tager i den forbindelse ikke megen research, før særligt et produkt springer i øjnene. Nemlig det tyskudviklede NextCloud fra firmaet af samme navn. NextCloud bliver allerede brugt af flere offentlige institutioner rundt om i Europa. Blandt andet i Frankrig og i Tyskland. PROSA bruger også NextCloud i flere sammenhænge.

NextCloud er et samarbejdsværktøj, der blandt andet gør det muligt at dele filer, herunder billeder og dokumenter, mellem brugere, som også kan kommunikere via eksempelvis chat. Derudover er der forskellige løsninger til NextCloud, så brugere kan redigere, kommentere og dele dokumenter online. Altså ligesom flere kender fra Google Workspace og Microsoft 365.

NextCloud er et open source-produkt under en såkaldt GNU AGPLv3-licens. Det vil sige, at det er muligt for brugere at inspicere og tilpasse koden bag løsningen. Derudover kan NextCloud frit installeres på en server eller i et datacenter efter eget valg. Og dermed er det — i hvert fald i princippet — også muligt direkte at kontrollere og styre, hvordan persondata bliver behandlet.

DPU-professor kører NextCloud

Jeppe Bundsgaard, der er professor i fagdidaktik og it med særligt henblik på dansk på Danmarks Pædagogiske Universitet, er selv bruger af NextCloud i både privat og professionel sammenhæng. Og han er varm fortalende for, at produktet finder indpas i folkeskolerne.

— Det er efterhånden et virkelig stærkt redskab, som jo kan det samme som de kommercielle clouds. Og mere til. Der har udviklet sig et økosystem af apps, så rigtig mange forskellige typer løsninger kan integreres ind i NextCloud, siger han.

Ud over at være professor i dansk didaktik har Jeppe Bundsgaard også arbejdet med it-didaktik. Det vil sige, hvordan man kan bruge it i skolen.

— Siden jeg begyndte min ph.d. i 2001, har det været mit forskningsområde. Jeg har selv udviklet mange

forskellige løsninger til at bruge it i skolerne som et led i min forskning, siger han.

Et af de påbud, Datatilsynet har givet Helsingør Kommune, når det gælder brugen af Google Workspace for Education, og som kommunen har til november til at rette op på, er at "beskrive de datastrømme, der finder sted, og identificere de persondata, der videregives til leverandøren (Google, red.)".

Netop det med at have helt klarhed over, hvad der sker i forhold til data, er for Jeppe Bundsgaard et væsentligt argument for at bruge et open source-produkt som NextCloud i folkeskoleregiet. Han peger i den forbindelse på, at "det ikke går, at man er i tvivl om, hvorvidt man mis-behandler børnenes data".

En udfordring ved skifte fra de etablerede løsninger til NextCloud er, at der allerede findes en række integrationer til eksempelvis Microsoft 365 og Google Workspace på undervisningsområdet. Eksempelvis add-ons, der skal styrke læsesvage elever.

Jeppe Bundsgaard medgiver, at det er begrænset med integrationen til eksisterende løsninger på undervisningsområdet fra NextCloud.

— Men det er, fordi det ikke har været efterspurgt. Jeg er ret overbevist om, at det i høj grad er et spørgsmål om, at kommunerne begynder at efterspørge det. Og så vil det ret hurtigt være noget, virksomheder vil være interesserede i at levere. Så for mig at se er det et midlertidigt problem. Men i udgangspunktet er langt det meste, man har brug for, allerede tilgængeligt i NextCloud, siger professoren.

Et alternativ på vej

Og der er faktisk et projekt i gang, der netop har til formål at skabe et gangbart alternativ til de eksisterende produkter på folkeskoleområdet. Det er de to open source-leverandører Magenta og Semaphor, der er gået sammen om at udvikle en løsning baseret på netop NextCloud.

Løsningen kalder de Classroom+.

Ud over NextCloud baserer den sig på Collabora. Sidstnævnte er en slags add-on til NextCloud, som gør det

Det afgørende er, at vi leverer persondatasikkerhed

— Morten Kjærsgaard,
direktør i Magenta

Jepp Bundsgaard, professor i fagdidaktik og it med særligt henblik på dansk på DPU, er varm fortaler for et open source-produkt i folkeskole-regi.

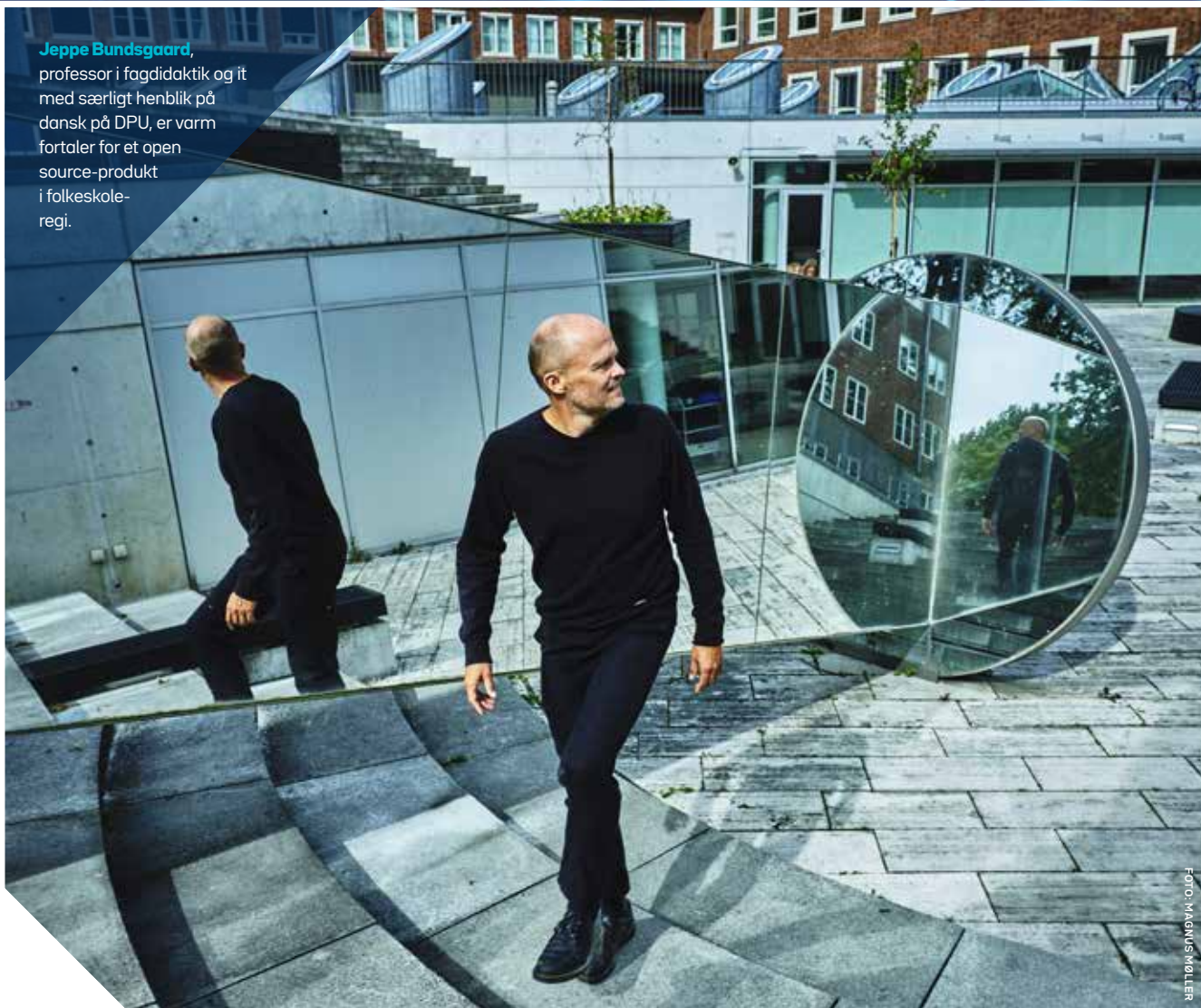

FOTO: MAGNUS MØLLER

muligt for en eller flere brugere at skrive og redigere i onlinedokumenter af eksempelvis formatet .odt eller .docx.

Ifølge leverandørerne kan Classroom+ integreres med den offentlige sign-on-løsning Unilogin, som blandt andet bliver brugt på landets folkeskoler.

Hvad prisen på produktet – eksempelvis per folkeskoleelev – angår, så afhænger den ifølge direktør i Magenta Morten Kjærsgaard af, hvor mange kommuner der involverer sig i projektet. Han forventer i den forbindelse ikke at kunne levere en løsning, der er billigere end det, de store amerikanske virksomheder kan præstere.

– Jeg tror, det afgørende er, at vi leverer kvalitet, og at vi leverer persondatasikkerhed, siger han.

Google har oplyst til Prosabladet, at Google Workspace for Education koster fra 0 til 25 kroner per bruger, alt efter hvilken version af produktet der er tale om. Ifølge Google bruger langt størstedelen af skoler, gymnasier

og universiteter i Danmark Fundamentals-versionen, som koster 0 kroner.

Driftsmodel

Noget af det, der kan spille en rolle i forhold til GDPR-compliance, er, hvor data rent fysisk befinder sig. Og i den forbindelse om data eksempelvis kan ende op i et såkaldt tredjeland.

Direktør i Semaphor Tobias Fønsmark fortæller via mail, at der er forskellige muligheder for drift og dataopbevaring i forhold til Classroom+.

– Vi vil tilbyde en fleksibel driftsmodel, som indebærer, at en kommune selv kan drive løsningen i deres eget miljø, kommunen kan bede en eksisterende dansk eller europæisk driftspartner om at drive løsningen, eller vi kan drive løsningen på servere i Danmark, skriver han. »

Hvad sker der, hvis internetforbindelsen til maskinerne ryger? Kan eleverne arbejde lokalt? lyder et par af de spørgsmål, Prosabladet har stillet.

— Det kommer an på den valgte klient og øvrige valg, så det er lidt svært at svare på. Det vil være muligt at synkronisere sine dokumenter i NextCloud til en lokal disk, og i det tilfælde vil eleverne kunne arbejde videre med disse dokumenter uden internetforbindelse. Da de fleste produkter er web-baserede, vil det, ligesom med den nuværende løsning (Google Workspace for Education, red.), være meget begrænsende at undvære internetforbindelse, lyder det skriftlige svar.

Klienter

En ting er backend-delen, men hvad med de maskiner, der skal bruges til at tilgå Classroom+? Her er der ifølge Tobias Fonsmark frit valg på alle hylder, da løsningen — som så meget andet — kører via en browser.

Det er altså mindre vigtigt, om der kører Windows, ChromeOS, MacOS eller en Linux-distribution på klienterne.

— Klienterne er et mindre problem, da platformen vil kunne bruges med en række forskellige typer af klienter. Vores foretrukne klient vil være en managed Linux-klient, og vi har et bud på en eksisterende og gennemprøvet klient inklusive management-løsning, men andre klienter kan som sagt også bruges, siger han.

Det betyder også, at de Chromebooks eller andre computere, som skolerne allerede måtte være i besiddelse af, kan bruges til Classroom+-løsningen også.

Hvad Linux-klienten angår, så er der tale om et eksisterende produkt fra Magenta kaldet OS2BorgerPC, der i dag bliver anvendt i flere kommuner i blandt andet Borgerservice-centre.

Tanken med løsningen er, at den er fjern-vedligeholdt og derfor ikke kræver support af den lokale it-afdeling.

— De kommuner, som vælger vores managed Linux-klient, vil selv kunne deltage i udrulning af klienter og 1. level support, siger Tobias Fonsmark.

I forbindelse med et webinar om Classroom+, der fandt sted 8. september, kom hverken Magenta eller Semaphor med et konkret bud på, hvornår løsningen er klar til endelig brug.

— Det kommer meget an på, hvor mange der slutter op om det her. Vi er ret tætte på at have noget, vi selv mener er produktionsmodent, sagde Morten Kjærsgaard i forbindelse med webinarret.

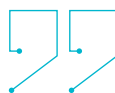
Det siger KL

Prosabladet har forhørt sig hos Kommunernes Landsforening (KL) for at opklare, om man i lyset af den igangværende sag mellem Datatilsynet og Helsingør Kommune her har nogen holdning til eventuelle open source-alternativer til eksempelvis Google Workspace for Education i folkeskolerne.

I et skriftligt svar sendt via KL's kommunikationsafdeling oplyser chef for digitalisering og teknologi Pia Færch følgende:

"Sikkerheden skal selvfølgelig være i orden, og det har kommunerne fuldt fokus på. Men når kommuner og skoler bruger Google Workspace og Chromebooks, er det jo, fordi det er et rigtig godt værktøj i undervisningen af skolebørn. Ender det

med, at kommunerne skal finde alternative løsninger, vil vi selvfølgelig arbejde på det — men der er ingen tvivl om, at det godt kan blive både vanskeligt og dyrt, for hvis der var bedre og mere oplagte alternativer, havde kommunerne jo valgt dem fra start af".

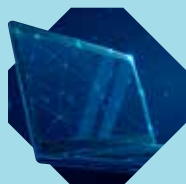

Vi er ret tætte på at have noget, vi selv mener er produktionsmodent

— Morten Kjærsgaard, direktør i Magenta

Prosabladet har sendt en række uddybende spørgsmål til KL. Blandt andet vil vi gerne vide, hvor dyrt KL vurderer det vil blive at skifte til et alternativ, samt hvori vanskelighederne består. Desuden har vi spurgt, om organisationen — eventuelt på baggrund af Schrems II-dommen — har undersøgt, om der findes alternativer til de amerikanske produkter på folkeskoleområdet. Vi har også spurgt, om KL ser nogen fordele ved at anvende open source i folkeskolerne frem for proprietære løsninger.

KL har via kommunikationsafdelingen meddelt, at de ikke har mulighed for at bidrage med yderligere i denne omgang. ■

ENKEL TEST:

NEXTCLOUD I DOCKER BAG REVERSE-PROXY

Umiddelbart virker Classroom+ visuelt indbydende og funktionelt. Jeg har testet en smule af basis-funktionaliteten i den software, der indgår i Classroom+, nemlig NextCloud kombineret med Collabora. Den del, der primært er blevet testet, svarer nogenlunde til Google Docs.

Opsætningen af produkterne endte med at tage lidt længere (læs: meget længere) tid end først beregnet.

Forklaringen er, at jeg endte med at gå efter et nogenlunde production-ready setup baseret på Docker og en microservice-lignende arkitektur. Det vil sige en container med NextCloud og en container med Collabora-add-on'en, der giver mulighed for at skrive, redigere og dele dokumenter online. Derudover involverede projektet også en container med Postgres-databasen og en anden container med Redis.

Begge dele bag open source-webserveren Caddy, der er sat op som reverse-proxy. Kombinationen af NextCloud og Collabora bag Caddy viste sig at være forbavsende svær at finde dokumentation/how-to's til.

Setupet blev yderligere vanskeliggjort af, at det foregik på en privat server med en privat ip, som helst ikke skal eksponeres unødigt mod det store internet (DDoS and what not). Og her kom Cloudflares gratis proxy-service ind i billedet.

Endnu et element, som vanskeliggjorde opsætningen. Blandt andet krævede det et selvstændigt modul til Caddy at få reverse-proxyen til at kommunikere med Cloudflares DNS via en API-token for at få et gyldigt TLS-certifikat – hvilket naturligvis er et musthave.

Her skal lige indskydes en reginote om, at det muligvis rejser nogle potentielle GDPR-issues at bruge Cloudflares gratis proxy-service, da TLS-trafik bliver dekrypteret hos den amerikanske virksomhed, inden den bliver krypteret igen på rejsen videre mod destinationsserveren.

Til dette semi-private testformål var Cloudflare dog en okay løsning.

Succes

Endelig var NextCloud reachable via Caddy og Cloudflare med gyldig TLS-forbindelse og det hele. Det krævede dog lige lidt yderligere fiksfakserier i en docker-compose-fil, før Collabora også spillede med. Blandt andet noget med `ssl-enable: false` og `ssl-termination true`, men så lykkedes det.

Og faktisk er artiklerne i dette Fokus skrevet i Collabora og NextCloud.

Sammenlignet med Google Workspace ser Collabora og NextCloud umiddelbart ganske nydelige ud. Ikke specielt hverken pænere eller grimmere.

Den danske stavekontrol (som det lykkedes at få installeret ved at sætte den rigtige environment-variable i

`docker-compose.yml`) fungerer også udmærket.

Deling og flerbruger-skrivning i dokumenter ser også ud til at fungere efter hensigten. Og dokumenter kan blandt andet deles med ikke-NextCloud-brugere via unikke links.

Et umiddelbart aber dabej i denne lille og ikke vildt omfattende test var, at grænsefladen i Collabora/NextCloud-setup virkede en lille smule mere sløv end eksempelvis Google Docs.

Det vil sige lidt længere forsinkelse fra tastetryk til tekst i dokumentet og den slags.

Desuden lykkedes det aldrig at få genvejsknapperne til at indsætte tekst uden formatering til at fungere – i hvert fald ikke på en Ubuntu-maskine i en Firefox-browser. En hurtig søgning viser, at der ser ud til at være et åbentstående issue på Github, hvad det angår.

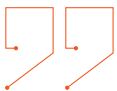
I min test har jeg i øvrigt brugt en usupporteret og gratis udgave af Collabora kaldet Code.

Hvorvidt genvejsknapper og responder-barheden i brugergrænsefladen er noget, der kan løses med en anden server, en anden browser, en anden udgave af Collabora/NextCloud eller en anden konfiguration, er på ingen måde undersøgt. Men alt i alt virker den del af NextCloud og Collabora, Prosabladet har haft med at gøre, umiddelbart funktionel og indbydende. ▀

POEMS ABOUT THINGS

Andreas Refsgaards værk **'Poems About Things'** genererer poesi fra hverdagstingene omkring os. Det består af et mobilt website, som konstruerer pudsige sætninger om de objekter, som det betragter via brugerens kamerafeed.

Når brugerens kamera fokuserer på et objekt, giver en indbygget machine learning-model et forslag til, hvad objektet ser. Med udgangspunkt i estimatet bliver en kort query sendt til Google Suggest API, som returnerer en liste af sætninger inspireret af objektet. På skærmen dukker digtet op oven på billedet af objektet. Det består af en håndfuld sætninger, der er relateret til objektet og verden omkring objektet. Værket er lavet med værktøjerne ml5.js, p5.js og Google Suggest API. ▀

Jeg forbinder in- og output på ukonventionelle måder og giver folk mulighed for at have det sjovt med algoritmer og machine learning

Andreas Refsgaard er kunstner og kreativ koder baseret i København. Han arbejder i grænsfeltet mellem kunst og interaktivt design og udforsker de digitale teknologiers kreative potentiale. Han har udstillet i hele verden.

Twitter: [\[@AndreasRef\]](#)

Instagram: [\[@andreasref\]](#)

Web: [\[andreasrefsgaard.dk\]](#)

A man sits holding up his

A man sits holding up his fingers
and has a t - shirt with a gorilla
He looks like he's trying to say
something, but I don't know what i

Maybe he's telling us to stop
and take a look at the world around
Or maybe he's trying to say
that we're all a little bit like a

Each with our own unique strength
and power, but also with a softer

Whatever the message,
I hope we can all learn
something from this man
and his gorilla shirt.

fingers and has a t - shirt with a gorilla

.

t is.

nd us.

animals,

side.

Der er for meget nostalgi i fagbevægelsen, mener den 27-årige debattør Lawand Hiwa Noma. Man bliver nødt til at gøre tingene anderledes end tidligere.

FORTIDENS SEJRE VINDER IKKE FREM TIDEN

Fagforeningerne har cirka ti år til at blive relevante for de yngre generationer, ellers **risikerer de at sygne hen**, i takt med at medlemmerne går på pension, lyder den dystre dom. Så hvad skal der til? Prosabladet sætter fokus på, hvordan fagbevægelsen kan genopfinde sig selv.

TEKST

Hanne Gaard Guldager

FOTOS

Magnus Møller

0 1 0 0 1 1 1 1
1 0 1 0 1 1 1 0
0 0 1 1 0 0 0 1
1 1 1 0 1 0 0 0
1 1 0 0 1 1 0 1
0 0 1 0 0 0 1 1

Det er i år 150 år siden, at redaktør Louis Pio i en helsidesannonce på forsiden af avisen Socialisten kaldte til folkemøde på Nørre Fælled. Mødet fandt sted 5. maj 1872 og endte med at blive en af de mest dramatiske og skelsættende begivenheder i dansk arbejderbevægelses historie. Det er siden blevet kendt som Slaget på Fælled.

Tusindvis mødte op. Der opstod slagsmål mellem arbejdere og politi, men der opstod også en begyndende organisering og en fælles kamp for bedre arbejds- og levevilkår for arbejderne.

Efterfølgende har fagbevægelsen i mange år stået som en stærk og ikke mindst som en ligeværdig part på det danske arbejdsmarked over for arbejdsgiverne. I 1982 slog den daværende LO-formand, Thomas Nielsen, i sin afskedstale da også fast, at hans generation havde "sejret ad helvede til – godt!".

Uden medlemmer mister fagbevægelsen legitimitet i forhandlinger, siger arbejdsmarkedsforsker **Laust Høgedahl**.

Men spørgsmålet her 40 år efter er, hvorvidt man har sejret sig selv ihjel.

En af dem, der er stærkt bekymret for den danske fagbevægelses fremtid, er Lawand Hiwa Namu. Han er tidligere taleskriver for Lizette Risgaard, formand i Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH). I dag er han rådgiver og arbejdsmarkedskommentator hos Politiken.

– Ved Slaget på Fælled dukkede man op, fordi man troede på et fælles bånd mellem lønmodtagere. Det bånd er jeg bange for knækker. At vi ikke er solidariske over for hinanden. At vi ikke hjælper hinanden, når vi er i nød. For mig er fagbevægelsen ikke bare et instrument til at tæmme nogle arbejdsgivere. Det er også en kultur, der skaber solidaritet mellem arbejdsgrupper. Den forandrer vores måde at tænke og være på, siger han og understreger, at "det er fedt alt det, der er opnået".

– Men hvis der også skal være en fagbevægelse, når jeg rammer pensionsdatoen, så er fagbevægelsen nødt til at gøre en del ting anderledes, fastslår han.

For det nytter ikke at tro, at fortidens sejre vinder fremtiden.

— Det svarer lidt til at være i et dysfunktionelt forhold og så sige: "Skat, kan du ikke huske, dengang jeg tog dig ud for et par år siden? Det var fandme en god aften". Det, der skal redde et forhold, er ikke en fortid, men lovnin-gen om en bedre fremtid, siger Lawand Hiwa Namu, der mener, at der er for meget nostalgi i fagbevægelsen:

— Du kan ikke pege på din fortid som et argument for, at du også skal være der i fremtiden.

Noma eller McDonald's

Tallene taler da også deres tydelige og dystre sprog. FH offentliggjorde i foråret 2022 en rapport, der viste, at over en million danske lønmodtagere arbejder på en arbejds-plads med overenskomst, uden at de selv er medlem af den fagforening, der har forhandlet vilkårene hjem.

— Når der er over en million lønmodtagere på arbejds-markedet, der arbejder på overenskomst, men

Jeg tror, at vi har forsømt at engagere folk derude, så de fik en tro på, at et medlemskab af en faglig organisation også ville medføre en værdi for dem, siger scenetekniker Nicolai Bentsen, der er fællestillidsrepræsentant på Det Kongelige Teater.

uden at betale, svarer det til, at man fiser på Noma og betaler regningen på McDonald's, siger Nicolai Bentsen, der er scenetekniker, 3F'er og fællestillidsrepræsentant på Det Kongelige Teater.

Selv om han selv er en del af fagbevægelsen, er han samtidig både kritisk og bekymret over udviklingen. Han er også samfundsdebattør og radiovært på arbejds-markedsmagasinet 'Verdens lykkeligste arbejds-marked' på Radio4, hvor han hver uge sætter arbejds-markedet til debat.

PROSAs formand, Niels Bertelsen, peger på, at det er svært at få folk til at organisere sig, fordi mange af de rettigheder, der er tilkæmpet gennem årene, som ferie, barsel, pension og arbejdstid, følger med i ansættelses-kontrakterne; overenskomst eller ej, fagforeningsmed-lemskab eller ej.

— Mange af de aftaler, der er på det danske arbejds-mar-ked, gælder, uafhængigt af om du er medlem af organi-sationen eller ej. Jeg tror gerne på, at mange mennesker kan forhandle deres egen løn. Men alt det, der ligger ved siden af, følger med, fordi nogle har kæmpet en kamp. Mange kontraktansatte har fået en hel del forærende i kraft af det arbejde, der er foregået gennem fagbevægel-sens arbejde gennem mere end 100 år. Men hvis overens-komsterne bortfalder, så bortfalder også en lang række af de goder, som folk opfatter som selvfølgelige, fordi der ikke er nogen til at opretholde dem, forudser han.

Den danske model forvirrer

Den danske model, hvor fagbevægelsen indgår over-enskomstaftaler med arbejdsgiverne, får det sværere og sværere, når medlemstallet daler.

— Det gør, at man mister legitimitet, repræsentativi-tet og ressourcerne til at kunne være en af de afgørende parter. Der skal to til en tango. Så hvis arbejdsgiverne ikke har nogen at lave aftaler med, er det klart, at så forvirrer modellen på et eller andet tidspunkt, påpe-ger arbejdsmarkedsforsker Laust Høgedahl fra Aalborg Universitet.

Men også mandatet og styrken i forhold til det po-litiske system, til Christiansborg, bliver — og er måske allerede — svækket.

— Vi har hele vores trepartsorganisation, hvor arbejds-givere, lønmodtagere og det politiske niveau mødes, og på et tidspunkt bliver man bare en interesseorganisation

Lawand Hiwa Namos gamle venner kan ikke forstå, **hvorfor de skal betale** penge til en fagforening.

Hvad nu, hvis fagbevægelsen skabte et stress- og psykologhus?

– Lawand Hiwa Namo, debattør

som alle andre. Så har man måske ikke en lige så privilegeret adgang til det politiske niveau, siger Laust Høgedahl.

Samme budskab lyder fra Lawand Hiwa Namo:

– Hvis den tendens fortsætter, er det jo et spørgsmål om tid, før vi har en organiseringsgrad på 40 procent, 30 procent, 20 procent. Og hvis vi når helt derved, hvilken arbejdsgiver gider så lægge arm med fagbevægelsen? Hvem gider så lade sig presse til, at vi skal skabe bedre vilkår? Hvilken politiker gider dukke op til trepartsforhandlinger, hvis fagbevægelsen ikke engang kan repræsentere halvdelen af lønmodtagerne?

De argumenter er PROSAs formand enig i.

– Det er jo i virkeligheden hovedanstødsstenen på vores virke. At for at repræsentere skal man have nogen at repræsentere, siger Niels Bertelsen.

Fødekæden mangler

Der er ifølge Laust Høgedahl flere årsager til fagbevægelsens medlemsudfordringer. Det handler blandt andet om de 'institutionelle støtteben'. De nu forbudte eksklusivaftaler, hvor man skulle være medlem af en bestemt fagforening, genererede medlemmer. Det

samme har a-kasserne altid gjort. Men den ringere dagpengedækning får flere til at fravælge a-kasserne, og dermed forsvinder også den fødekæde, påpeger arbejdsmarkedsforskeren.

– Derfor er man som fagforening nødt til at gøre en mere aktiv indsats for at få medlemmerne til at melde sig ind. Men man kan heller ikke bare forvente, at de så bliver der. Der skal en væsentlig fastholdelsesstrategi til, og der er fagbevægelsen nok ikke kommet helt op i gear med at finde de løsninger, konstaterer han.

Nicolai Bentsen har alle sine sceneteknikere på Det Kongelige Teater organiseret i 3F. Han mener, man kan lære meget, hvis man kigger rundt på nogle af de arbejdspladser, hvor det lykkes at organisere sig.

– De ting, jeg mener, vil være godt for fagbevægelsen, er nogle, jeg har set virke lokalt. Vi så gode takter under OK 18 på, hvordan vi fik inddraget folk helt ude omkring, og vi så, hvordan solidaritet på tværs kan betale sig. Jeg er lidt mindre optimistisk nu, men vi kan godt genbesøge nogle af de tanker fra dengang, siger han.

Fagbevægelsen skal igen ud, hvor medlemmerne er. Man skal turde tale politik – og fagpolitik – på de danske arbejdspladser, som man gjorde førhen, mener

Mister medlemmer

Fagbevægelsens Hovedorganisation offentliggjorde i foråret 2022 en rapport, der viste, at over en million danske lønmodtagere arbejder på en arbejdsplads med overenskomst, uden at de selv er medlem af den fagforening, der har forhandlet vilkårene hjem.

Nicolai Bentsen. Gør man ikke det, ryger fagbevægelsen i baggrunden, og stadigt færre kan svare på, hvad en fagforening egentlig bidrager med.

Turen ud på arbejdspladserne har man ikke prioriteret højt nok i fagbevægelsen, erkender Niels Bertelsen.

— Jeg tror, at vi har forsømt at engagere folk derude, så de fik en tro på, at et medlemskab af en faglig organisation også ville medføre en værdi for dem. Vi har været for dårlige til at komme ud og fortælle folk, hvad det handler om, når vi snakker om at forbedre vilkårene på en arbejdsplads eller på et studiested, siger han.

Fagbevægelsen kan ifølge Laust Høgedahl gå i forskellige retninger i forsøget på at revitalisere sig selv. Nemlig service, relationer, mobilisering eller lønmodtagerfællesskaber.

— Man kan ikke gøre det hele. Man skal til at træffe nogle strategiske valg, men man er nødt til at gøre et eller andet, siger arbejdsmarkedsforskeren.

Også Lawand Hiwa Namu efterlyser handling og en klar vision fra fagbevægelsen.

— Fagbevægelsen har de kommende 10-11-12 år et *window of opportunity* til at handle, mens de store generationer fortsat er en del af fagbevægelsen. Det kan jo godt lade sig gøre. Vi skal huske, at det er mennesker, der beslutter, om de tør give den lidt mere gas, siger han.

FH opstillede i foråret en række løsningsforslag til at få vendt skuden og få medlemmerne tilbage. Det drejede sig om alt fra skattefradrag over efter- og videreuddannelse til partssamarbejde om arbejdsmiljø og lærlingeklausuler. Den tidligere taleskriver i FH har kigget forslagene igennem, og til spørgsmålet, om de forslag kan bringe folk tilbage i fagbevægelsen, lyder svaret fra Lawand Hiwa Namu tørt:

— Behøver jeg virkelig svare på det?

Slagt de hellige køer

De unge er en af fagbevægelsens helt store hovedpiner. Mange smutter igen, når den gratis medlemsperiode er ovre, og både Nicolai Bentsen og Lawand Hiwa Namu mener, at man i fagforeningerne er nødt til at drøfte prisen på kontingentet.

— Mine gamle venner i Valby kan ikke forstå, hvorfor de skal betale penge til en fagforening. De spørger, hvad fuck gør de for mig? Vi er nødt til at kigge på, hvordan man kan sænke eller differentiere kontingenterne.

Det er paradoksalt, at du som nyuddannet betaler det samme i kontingent som en på 49 år, der tjener dobbelt så meget, siger Lawand Hiwa Namu.

Det handler ikke om at gå i priskrig med de gule fagforeninger, men om at kigge på, hvad der får medlemmer til at blive eller smutte, påpeger Nicolai Bentsen.

— Der er noget absurd over, at de lavest lønnede skal betale de højeste kontingenter, siger han.

I PROSA er Niels Bertelsen godt klar over, at pris fylder meget på tværs af fagbevægelsen. Men han er ikke parat til at sænke kontingentet markant.

— Min største bekymring er, at det fokus, der er på pris, vil komme til at erodere det arbejde, vi laver. Vi kan ikke tilbyde medlemskab på samme måde, som Det Faglige Hus kan. Der er ikke nogen, der kan drive en faglig organisation for 69 kroner om måneden, hvis de

også samtidig ønsker, at de skal være til stede på arbejdspladserne. Det er simpelthen en umulighed, siger han.

Niels Bertelsen lægger dog ikke skjul på, at han mener, der skal ske ændringer i den danske fagbevægelse. Den teknologiske udvikling kalder på nye digitale løsninger, så man er i stand til at møde medlemmerne, hvor de er. Der skal kigges på udenlandsk arbejdskraft, der trykker lønnen, og så har fagbevægelsen 'en bunden opgave'. Fagbevægelsen skal simpelthen blive

bedre til at samarbejde internt. Skabe mere aktivitet på tværs af de forskellige fagforeninger — og bakke hinanden op. Selv om det ikke nødvendigvis er nemt.

— Vi skal slagte nogle hellige køer. Og vi skal have et fælles sprog for organiseringsindsatsen på tværs og sørge for erfaringsopsamling. Hvad virker, og hvad kan vi gøre? siger Nicolai Bentsen, der som fællestillidsrepræsentant netop skaber samarbejde på tværs på sin arbejdsplads. Det bør også ske i FH-regi, mener han.

Niels Bertelsen understreger, at et styrket samarbejde er en nødvendighed, hvis fagbevægelsen skal overleve i fremtiden. Så må uenigheder og egne interesser vige for fællesskabet.

— Vi har jo gennem årene været rigtig gode til at bekæmpe hinanden internt, fordi vi mener, at vi hver især har retten til at definere udviklingen og ikke de andre.

Konsekvensen af ikke at løse den opgave er simpelthen så forfærdelig

— Niels Bertelsen, formand i PROSA

Tæppefold? Fagbevægelsen skal finde et fælles sprog for organiseringsindsatsen på tværs, og man skal sørge for erfaringsudveksle om, hvad der virker, siger Nicolai Bentsen, der er fællestillidsmand på Det Kongelige Teater.

Men jeg tror, at der er ved at opstå en fælles erkendelse af, at vi er nødt til at stoppe med at bekrige hinanden og give lidt mere slip, siger PROSA-formanden og fortsætter:

— Vi skal fokusere på, hvor lighederne er. Vi er alle ansat på arbejdspladser eller studerende i et fag, og det må være udgangspunktet. Så har vi forskellige opfattelser af, hvem der skal tilgodeses hvornår, men det afgørende er, at vi får sat os ned og sagt: "Vi har en fælles interesse i at sørge for de bedste vilkår, uagtet hvor vi kommer fra".

Investér i fremtiden

Hvis 27-årige Lawand Hiwa Namu skulle forfatte en 2050-plan for fagbevægelsen, ville samarbejde og solidaritet spille en vigtig rolle. Han opfordrer til at investere sig ind i fremtiden. Ligesom man førhen turde med eksempelvis Arbejdernes Landsbank og Alka Forsikring.

— I dag er det meget svært at få adgang til psykisk bistand, og mange lider af stress. Hvad nu, hvis fagbevægelsen skabte et stress- og psykologhus? Tænk, hvis man sagde, at i 2050 skal de færreste gå ned med stress, siger han.

Familiepolitikken bør også fylde langt mere i fremtidens fagbevægelse, mener han.

— Man skal kigge endnu mere på sammenhængen med familielivet, så man kan lave løsninger, hvor børnefamilierne ikke også er dem, der skal arbejde mest. Og så bør man arbejde for en lavere ugentlig arbejdstid. I de 27 år, jeg har levet, er arbejdstiden ikke blevet sat ned, siger Lawand Hiwa Namu.

Kampen for bedre løn- og arbejdsvilkår, som begyndte ved Slaget på Fælleden, er her i 2022 ikke slut — tværtimod. Men den kræver en omgående indsats, fastslår Nicolai Bentsen.

— Den allervigtigste opgave, kernen, er at få genskabt kontakten til de medlemmer, man har, og til danskerne i al almindelighed. Få dem involveret, få flere medlemmer, sætte dagsordenen. For med vores samfundsmodel har vi indflydelse og et kæmpe potentiale i at sætte dagsordenen. Vi løser bare ikke opgaven ret godt, siger han.

Men den skal løses, og medlemmerne vindes tilbage, fastslår PROSAs formand:

— Det er en bunden opgave. Vi skal have den til at lykkes. Så nemt er det. Konsekvensen af ikke at løse den opgave er simpelthen så forfærdelig, så det må ikke undgå at lykkes. ■

3 n qubits =
 8 bits = 2n b
 1 qubits = 2
 ts = 2n bits
 2n bits n qu

MEDLEMSVÆKST PÅ 1,5 % = POTENTIALLET ER TI

TEKST

Hanne Gaard Guldager

PROSA vil have **bedre indblik** i, hvad der får medlemmer til at melde sig ind – og ud.

ROSA bliver hvert år lidt større. For hvert år kommer mellem 1.200 og 1.400 nye medlemmer kommer til.

Men selv om medlemsfremgang i udgangspunktet altid er en positiv fortælling, kunne den være endnu bedre, påpeger Henrik Jacobsen. Han er forbundssekretær i PROSA og arbejder med hvervning og fastholdelse af medlemmer, og så sidder han også i FH's organiseringsudvalg.

– Det er rigtigt, at vi vokser med 1,5 procent om året. Men it-markedet vokser med ti procent, konstaterer han.

Så der er et potentiale for endnu flere medlemmer, og derfor har PROSA søsat et medlemsprojekt, som skal gøre fagforeningen klogere på, hvorfor man ikke samler alle potentielle medlemmer op, og hvorfor cirka 1.000 medlemmer hvert år forlader fagforeningen.

– Vi har haft et øjebliksbillede af medlemsfremgangen, men det er aldrig blevet stykket sammen til det store, forkromede overblik. Det er det, vi nu vil gøre, forklarer Henrik Jacobsen.

PROSA har en god indmeldelsesrate, men mange melder sig også ud.

– Det ville være rart, hvis vi kunne få sat en prop i hullet. Vi kan ikke blive ved med at hive folk ind og så miste dem igen, siger forbundssekretæren.

Derfor har PROSA taget et nyt værktøj i brug. Det nye Business Intelligence-system skal danne et solidt og mere omfattende datagrundlag, der skal sikre et bedre fundament i arbejdet med hvervning og fastholdelse.

– Endemålet er selvfølgelig at få flere medlemmer. Men det handler også om, at data skal bruges til at blive mere effektiv og præcis og minimere mængden af tilfældigheder i medlemsarbejdet. Sådan så vi kender vores målgrupper, forklarer konsulent Toke Skou Larsen, der arbejder med udviklingen af det nye BI-system.

Og der er nok at tage fat på.

– Der er en del analyser, der skal iværksættes. Både om vores tilbud, om vores kommunikation med medlemmerne og om PROSAs brand, siger Toke Skou Larsen.

What's in it for me?

PROSA håber på, at medlemsanalyser og større samlede datamængder kan sikre mere indsigt i, hvad medlemmerne ønsker og efterspørger. Måske kan BI-systemet også give svaret på, hvorfor medlemmerne i aldersgruppen 30-35 år er svære at holde på, og hvorfor kun 150 datamatikere på uddannelsen i Aarhus melder sig ind i PROSA, hvis potentialet måske er 400.

Henrik Jacobsen peger også på en gruppe, som spiller en særlig, men måske

overset, rolle. De medlemmer, der ikke rigtig bruger fagforeningen. Det kunne være, at de i højere grad skulle mindes om, hvorfor det fortsat giver mening at være medlem. For eksempel kæmper og vinder PROSA mange juridiske sager for medlemmerne ude på landets it-arbejdspladser. Men alle de andre medlemmer ved det ikke, og de ved måske heller ikke, hvad de ellers har ud af at være medlem. Og så kan det forsvinde lidt ud i det uvisse, hvorfor man skal forblive medlem.

– Vi er ikke gode nok til at svare medlemmerne "what's in it for me?". Vi skal blive bedre til at synliggøre, hvad man kan bruge en fagforening til. Fortælle, at vi er der faktisk for dig. Har du et behov, så er vi der, konstaterer Henrik Jacobsen.

Selv om opgaven, som PROSA står over for, er krævende, er den også nødvendig, understreger forbundssekretæren. Måske skal kontaktformerne med medlemmerne opdateres, efter man under corona fandt ud af, at onlinemøder i mange tilfælde er et fint alternativ.

– Det bør jo være sådan, at hvad der passer bedst for medlemmerne, passer også bedst for os. Vi er nødt til at gøre noget mere for at imødekomme medlemmernes behov, siger han.

Og arbejdet med at blive skarpere på medlemmernes ønsker og behov handler om mere og andet end blot selve medlemstallet.

– Jo flere medlemmer man har, jo stærkere et politisk mandat har man i forhandlinger. Og jo flere medlemmer der er, jo flere penge er der til at skabe nye tilbud til medlemmerne. Endelig er det jo synd, at vi putter med det, når vi har et rigtig godt produkt, konstaterer Toke Skou Larsen. ■

ALLE HAR RET TIL ET GODT ARBEJDSLIV

TEKST

Hanne Gaard Guldager

Kampen mod forskelsbehandling og kønsdiskrimination handler om trivsel på arbejdspladsen. Det understreger 34-årige Kari Pedersen, der er en af de unge fagligt aktive, som fortsat **tror på fagbevægelsens evne og styrke** til at forandre vilkårene på det danske arbejdsmarked.

Tobias Nicolai

FOTO

For et års tid siden fik Kari Pedersen et fotoalbum foræret af sin mor. Albummet indeholdt barndomsbilleder, og lige midt på forsiden var et foto af Kari, som yngre end et år gammel var med sin mor til møde hos fagforeningen SiD. Så måske er kampen for bedre vilkår på arbejdsmarkedet kommet ind med modermælken.

I hvert fald er den 34-årige softwareudvikler en af de unge, som har valgt at være fagligt aktiv. Via sit medlemskab i PROSA arbejder Kari især for at sætte fokus på studerende og nyuddannedes vilkår. Og så kæmper Kari imod diskrimination på arbejdsmarkedet – en kamp, som bør kæmpes på lige fod med overenskomster, pension og arbejdstid.

Der er ifølge Kari Pedersen generelt på de danske arbejdspladser og specielt i it-branchen behov for at sætte fokus på forskelsbehandling på grund af køn og seksuel orientering.

Kari er nonbinær, og familien består af tre voksne og et fælles barn på seks måneder. Den faglige kamp for LGBT+-rettigheder og mod diskrimination blev antændt af konkrete episoder i studietiden.

– Jeg har selv oplevet diskrimination på mit studie, og jeg har set andre blive diskrimineret og chikaneret. Næsten samtidig satte PROSA en undersøgelse af seksuel chikane og kønsdiskrimination i gang. Dér vidste jeg, at PROSA var min fagforening, siger Kari Pedersen, der netop er startet i et nyt job som softwareudvikler hos Magenta i Aarhus.

Mere end én stemme

Kari bruger pronomenet 'hen'. Netop det har Kari på en tidligere arbejdsplads oplevet at få italesat ved en MUS-samtale med sin leder. Her lød beskeden, at man ikke bare selv kan bestemme, hvordan man vil omtales.

– Prøv at mærke efter, hvordan du ville have det med, at noget så fundamentalt, som hvem man er, bliver påtalt af din leder, siger hen.

Derfor er kampen for minoriteters rettigheder ikke en, som burde ligge langt fra fagbevægelsens udgangspunkt, mener Kari Pedersen:

– Det at være en del af fagbevægelsen handler jo om retten til at have et godt liv på arbejdsmarkedet. At der er nogle, der er villige til at gå ud og undersøge de problemer, der er. PROSA ville faktisk gøre noget ved den forskelsbehandling, jeg mødte på studiet. Det er superfedt at opleve, at der er nogle, der har ens ryg. Nogle, der er villige til at kaste tid, energi og ressourcer ind i at hjælpe en med ens problemer og sikre, at ens vilkår er i orden. Og så fandt jeg et fællesskab blandt unge i fagbevægelsen, der drømmer om at gøre verden til et bedre sted.

Allerede fra det første møde i PROSA tog Karis faglige kamp fart. Det, som begyndte med et par møder i kvindenetværket, førte lynhurtigt mere fagligt arbejde med sig.

I dag sidder Kari i PROSAs hovedbestyrelse, i PROSA/VESTs bestyrelse og er aktiv i PROSA UNG. Derudover er Kari også medlem af LGBT+ Danmarks hovedbestyrelse. Hen har også uddannet sig til LGBT+-meningsdanner gennem FIU-Ligestilling og har her lært at skrive det skarpe debatindlæg, holde levende, engagerende oplæg og bruge sin stemme aktivt i debatten.

Det kræver nemlig mere end én enkelt stemme at skabe forandringer. Og det har fagbevægelsen.

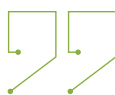
– Jeg kan jo arbejde alt det, jeg overhovedet har lyst til, for at få det her til at ske. For at få stoppet diskrimination. Men jeg er bare mig. Og det er det, der er styrken ved fagforeninger. PROSA har jo 15.000-16.000 medlemmer, og det er superfedt at kunne mobilisere det, siger Kari Pedersen og fortsætter:

– I PROSA er der ikke specielt langt til at få indflydelse. Hvis man taler godt for sin sag, kan man få PROSA til at arbejde for de ting, man som medlem synes er vigtige.

For Kari Pedersen er der ingen tvivl. Kampen mod kønsdiskrimination og diskrimination af minoriteter på arbejdspladserne er en kamp,

som fagbevægelsen anno 2022 skal kæmpe. Alt for mange mennesker slås i det daglige, fordi de ikke lige passer ind i normerne på en arbejdsplads.

– Det er alle former for diskrimination, der er et problem her. Ligesom vi ikke skal slides ned fysisk, skal vi hel-

Ligesom vi ikke skal slides ned fysisk, skal vi heller ikke slides ned psykisk

– Kari Pedersen, softwareudvikler

ler ikke slides ned psykisk, og det bliver man, hvis man bliver udsat for diskrimination på sin arbejdsplads. Det er desværre lidt en overlevelseskamp for mange queer-personer. Jeg synes, det er en af fagbevægelsens vigtigste opgaver at sikre, at vi har et godt arbejdsliv, og at vi bliver behandlet ordentligt, siger hen.

Kari Pedersen er glad for, at kønsdiskrimination er på dagsordenen i PROSA, og oplever også, at andre dele af fagbevægelsen har fokus på emnet. Men der er lang vej endnu. Derfor bliver hen ved med at insistere på, at problemerne med kønsdiskrimination skal til debat.

For diskrimination og forskelsbehandling forsvinder ikke af sig selv. Det skal italesættes, og der skal laves oplysning, påpeger Kari Pedersen og opfordrer til samarbejde på tværs af fagforeningerne og mellem fagforeninger og arbejdsgivere, så man sammen finder løsninger.

– Det skal ikke være noget særligt. Det skal ikke være noget, vi gør, fordi det er en mærkesag. Det skal være noget, vi gør, fordi det er det rigtige at gøre. ■

NÅR ARBEJDSGIVEREN GEMMER SIG I EN APP

TEKST

Hanne Gaard Guldager

Det er for nemt at udnytte de unge, der arbejder som platformsarbejdere, mener cykelbud og aktivist Rasmus Emil Hjorth. Derfor kæmper han for at **få unge til at organisere sig** og for at få fagbevægelsen til at forholde sig til den nye type arbejdsmarked.

V i dukker op ved Nørreport og venter på, at der tikker noget ind på mobilen.

Sådan beskriver 23-årige Rasmus Emil Hjorth en typisk arbejdsdag som cykelbud og platformsarbejder.

Platformsarbejde er betegnelsen for en ny måde at arbejde på, som har sneget sig ind både i Danmark og Europa de seneste år. Som platformsarbejder bliver man som enkeltperson via en online-plattform hyret ind til at løse en konkret opgave inden for en række fagområder. Det kan være rengøring, byggeri eller tekstforfatteri. Men måden at arbejde på er særligt kendt og udbredt blandt bude – eksempelvis budtjenesten Wolt.

Udfordringen er, at mens den nye måde at arbejde på vinder frem, halter det med at få styr på de vilkår, der arbejdes under.

Det har Rasmus Emil Hjorth forsøgt at råbe op om. Han er historiestuderende, cykelbud og 3F'er, og han

holdt blandt andet tale til PROSAs 1. maj-arrangement. Han efterlyser, at man fra fagbevægelsens side tænker nyt og finder løsninger, så man kan sikre løn- og arbejdsvilkår for platformsarbejderne, uden at man fjerner det fleksible i jobbet. For et klassisk 8 til 16-job er der ikke tale om.

– Jeg synes, at jeg har et fantastisk job som cykelbud. Jeg elsker, at det er så fleksibelt. Men den måde, det foregår på, er med til at skabe et parallelsamfund, hvor man får deaktiveret forsikringer, pension, ferie og meget mere. Det gør også, at det er nemmere at blive udnyttet som ung, siger Rasmus Emil Hjorth.

Derfor forsøger han at få sine kolleger til at forstå, at de skal organisere sig. Men det er ikke nemt, for det er ofte unge, studerende, flygtninge og migranter, der ikke har interesse i at komme med i en fagforening.

– Mine kolleger synes, at jeg er en brokkerøv, og det er irriterende, for jeg synes jo, at løsarbejde kan rigtig mange ting. Men der skal være styr på forholdene, siger Rasmus Emil Hjorth.

Mellem to stole

Laust Høgedahl, arbejdsmarkedsforsker fra Aalborg Universitet, peger på, at enkelte platforme har lavet overenskomster med den danske fagbevægelse, blandt andet Hilf og JustEat. Den danske model er ved at finde sine ben i den digitale økonomi, siger han. Men udfordringerne for platformsarbejdere handler ikke bare om almindelige løn- og arbejdsvilkår. Det handler især om deres status, når de tager opgaver. For de lander mellem to stole på arbejdsmarkedet. De kan nemlig hverken karakteriseres som lønmodtagere eller selvstændige. Og virksomhederne, der hyrer, mener ikke selv, at de er arbejdsgivere.

23-årige Rasmus Emil Hjorth forsøger at få sine cykelbuds-kolleger til at forstå, at de skal organisere sig.

– Platformsarbejderne er soloselvstændige. Nogle kalder dem også arme-og-ben-firmaer eller falske selvstændige. Det er hver mand, hvert sit cvr-nummer. Her falder de i en kategori, hvor de ikke er lønmodtagere. Men samtidig får de instrukser fra det, der ligner en arbejdsgiver, og på den måde er de alligevel lønmodtagere. Det giver arbejdsgiverne en enorm fleksibilitet, at de kan hyre folk på et cvr-nummer i stedet for et cpr-nummer, påpeger arbejdsmarkedsforskeren.

Europa-Kommissionen fremlagde i 2021 et forslag til et direktiv, der skal sikre bedre arbejdsvilkår for platformsarbejde. Direktivforslaget indeholder blandt andet en liste med kriterier, som gør det muligt at fastslå, om en platform er arbejdsgiver.

Hullerne skal lukkes

Platformsarbejdet giver særdeles store panderynker i fagbevægelsen, fordi området er svært at organisere. Men samtidig omfatter det stadigt flere mennesker, så det kan ikke bare ignoreres som et indsatsområde for fremtidens fagbevægelse. Især ikke fordi mange unge stifter bekendtskab med platformsarbejde før et lønmodtagerjob.

– Det, vi skal have styr på, er, at de vilkår, der tilbydes, ikke eroderer vores eget arbejdsmarked. Wolt jo et glimrende eksempel på, at man skal gribe ind over for, at man kan lave en virksomhed, hvor man på skrømt ansætter folk som selvstændige, og samtidig opfører sig som arbejdsgivere over for dem. De huller skal lukkes, fastslår PROSAs formand, Niels Bertelsen.

Noget af det, som skal afklares, er platformsarbejdernes status. For er de lønmodtagere eller selvstændige?

Jeg tror, at den danske model er så fleksibel, at den kan rumme det

– Rasmus Emil Hjorth, platformsarbejder

– Hvis man skal være selvstændig, skal det være reelt. Der er også brug for selvstændige. Det skal de have lov til at være. Men det skal ikke være, fordi de er tvunget til at gøre det, og det skal ikke være under vilkår, som stiller dem ringe i forhold til det arbejde, de udfører, siger Niels Bertelsen.

Rasmus Emil Hjorth tror ikke på, at løsningen er at indgå traditionelle overenskomstaftaler med platformsvirksomhederne.

– Jeg tror ikke på 8 til 16-overenskomster, fordi vi arbejder så fleksibelt. Det håber jeg, man husker i forbundshusene. Vi har gode traditioner for lokalaftaler, og det skal også i spil her. Vi skal kigge på, hvordan vi former kontrakter og organiserer vores arbejdstid. Måske kunne man lave en løsning, der ikke handler om antallet af arbejdsdage, men om et timetal, som afvikles over en måned, og som man selv er med til at fastlægge, siger han.

Man skal også kunne optjene pension og feriepenge.

– Jeg ved godt, det ikke er nemt. Men jeg tror, at den danske model er så fleksibel, at den kan rumme det, siger han.

Platformsarbejdere har ikke det naturlige fællesskab, som man kender det fra andre arbejdspladser. Derfor er Rasmus Emil Hjorth begyndt at lave 'solidaritetsstop' en gang om måneden på Trianglen i København. Budene inviteres via What's App og Facebook.

– Med nye arbejdspladser som platformsvirksomhederne er vi nødt til at tænke over, hvordan vi får folk ind i fællesskabet, siger han. ■

FEJL PÅ LØNSEDLEN SKAL DU SELV OPDAGE

Du har pligt til at tjekke din lønseddel løbende og tage fat i din arbejdsgiver, hvis der er blevet udbetalt for mange penge i løn. Der er **ingen undskyldninger** for at beholde det beløb, der ikke er dit.

Tikker der pludselig flere penge ind på din lønkonto, end du er vant til, kan du desværre ikke bare glæde dig over udsigten til lidt ekstra i indkøbsposen.

– Når du får mere i løn, end du plejer, og det ikke er, fordi du har fået en lønforhøjelse, så kan der være tale om en fejl, og den er du forpligtet til at gøre din arbejdsgiver opmærksom på, når du opdager den, siger Signe Rasmussen, der er jurist i PROSA.

Gennem din ansættelse ændrer din løn sig forhåbentlig. Nogle gange kan det være, fordi din arbejdstid ændrer sig, men oftest er det, fordi du har fået forhandlet en lønstigning hjem til sidste lønsamtale. Den skal du selvfølgelig sikre dig også slår igennem på de kommende lønsedler.

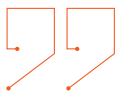
– Og præcis som du vil undre dig over at få for lidt udbetalt og spørge din arbejdsgiver, hvorfor du har fået mindre i løn end normalt, skal du også prikke din chef på skulderen og spørge, hvorfor du har fået for meget løn udbetalt, siger Signe Rasmussen.

Du kan ikke bare lade som ingenting.

– Når din arbejdsgiver opdager, at du har fået for meget løn udbetalt, skal du

i langt de fleste tilfælde betale pengene tilbage. Har det stået på i flere år, kan det beløb, din arbejdsgiver gerne vil have tilbage, sagtens have akkumuleret til mange tusinde kroner, siger Signe Rasmussen.

Retspraksis på området er rig, og der opereres ifølge juristen generelt med to

Det er uagtsomt ikke at tjekke sin lønseddel igennem

– Signe Rasmussen, jurist i PROSA

begreber. Nemlig om du som ansat var i god tro om, at lønudbetalingen var korrekt, eller om du har handlet uagtsomt ved ikke at stille dig undrende over for det beløb, du fik udbetalt.

Det ligger i begrebet 'god tro', hvad det dækker over. Det er derfor ikke nødvendigvis uagtsomt, hvis du har fået for meget i løn, men ikke fortalt det til din arbejdsgiver. Det kan eksempelvis være,

hvis beløbet er relativt lille, eller hvis ændringen sker ved årsskiftet, hvor dit fradrag også normalt ændrer sig, forklarer Signe Rasmussen.

– Så vil det måske ikke vække så stor undren, hvis du får et par hundrede kroner mere udbetalt sammenlignet med året før, siger hun.

Hvis du til gengæld er gået ned i tid, men stadig får udbetalt den samme løn, eller du har fået en lønstigning på 1.500 kroner, men du kan se på din lønseddel, at der er udbetalt 3.000 kroner i stedet, så er der altså ikke længere tale om god tro.

– Det er derfor også vigtigt, at du tjekker din lønseddel. Nogle lønsedler er mere overskuelige end andre. For dem, der er aflønnet med en fast månedsløn, hvor tillæg og stigninger puttes ind i en samlet grundløn, er det rimelig nemt at se, hvis der er noget, der afviger fra, hvad I har aftalt. Men for de lønmodtagere, hvis løn er splittet op i en lang række posteringer på lønsedlen, der kan det sagtens være sværere at gennemskue, om der er en fejl, siger Signe Rasmussen.

Ingen halv skade

Men det er ingen undskyldning, at lønsedlen er uoverskuelig.

– Retspraksis har vist, at selv om du ikke har set din lønseddel igennem, så kommer du stadig til at betale for meget udbetalt løn tilbage, fordi det er uagtsomt ikke at tjekke sin lønseddel igennem, siger juristen.

Kun i få sager er domstolene nået frem til, at det var arbejdsgiverens egen skyld, at der blev udbetalt for mange lønkroner.

– I de sager beror vurderingen af om arbejdsgiveren selv må tage tabet, blandt andet på, hvor stort et beløb der er tale om, og om arbejdsgiveren har

Bekymring

PROSA oplever, at medlemmer ringer ind med bekymring om, at alt stiger på grund af inflation, blandt andet fødevarer- og elpriser. "Det er klart, man tænker, 'hvad sker der med min løn'. Vi rådgiver medlemmerne om, hvordan man får de bedste resultater til sin lønsamtale. Det er en helt almindelig rådgivning, som ikke er specielt anderledes, fordi der er inflation", siger forbundssekretær Curt Kjærsgaard Raavig.

Tekst >
Stine Nysten

været tydelig nok i angivelsen af, hvad løndelene består af og gives for, siger Signe Rasmussen.

Der er heller ikke i retspraksis belæg for at sige, at der gælder en generel regel om, at man slår halv skade. Det har været oppe at vende i en sag, men Højesteret fandt ikke, at der i lovgivningen var grundlag for dette.

Ring til PROSA

Derfor lyder juristens råd: Hvis du bliver mødt med et krav om at tilbagebetale for meget udbetalt løn, så kontakt PROSA.

— Det er ikke sikkert, at du kommer uden om at skulle betale pengene tilbage, men PROSA kan hjælpe med at få afklaret, om din arbejdsgivers beregning er rigtig, siger Signe Rasmussen og peger på, at selv om der ikke er nogen generel bagatelgrænse for, hvornår man kan sige, at det ligger i området 'god tro', så vil PROSA forsøge at hjælpe.

— Vi kan i hvert fald tage dialogen med din chef og forhåbentlig få begrænset beløbet, hvis der er tale om et højt beløb, der vil blive uforholdsmæssigt byrdefuldt for dig at betale tilbage, og der er undskyldelige omstændigheder, eller tale med din arbejdsgiver om en form for afdragsordning, siger hun.

Kort sagt skal du huske løbende at tjekke din lønseddel. Så vil du også opdage, hvis du får for lidt i løn.

— Så tag et kig på den, og har du spørgsmål til den, så tag eventuelt en snak med lønbogholderiet på din arbejdsplads, eller kontakt PROSA, hvis du mener, at der er noget galt med din løn, siger Signe Rasmussen. ▀

VIDERE I DET RETTE JOB

I Min A-kasse tror vi på, at jo bedre DU har det, jo bedre fungerer din jobjagt. Derfor tilpasser vi vores rådgivning til dig og din situation.

Vi har et nøje kendskab til arbejdsmarkedet for it-professionelle, og kan give dig målrettet hjælp til at komme tilbage i job.

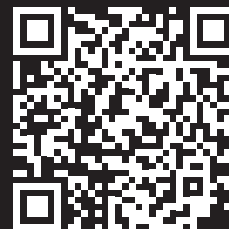
min A-kasse
REGION PROSA

ENDNU IKKE MEDLEM?

Så kan du hurtigt og nemt melde dig ind her:

(<https://medlemskab.min-a-kasse.dk/?ident=prosa>)

Det koster kun 490 kr. om måneden, og er du studerende er det gratis.

ANNOUNCE

Har du spørgsmål eller idéer til emner, så skriv til kursus@prosa.dk.

Kom godt i gang med dit første job

Når du efter fem års studier får drømmejobbet, vil du gerne komme godt fra start.

Ikke alene skal du hurtigt kunne aflæse organisationens kultur og kunne agere efter dens præmisser. Du skal turde og kunne tage ordet i en række fora og redegøre for din indsats, dine idéer og et projekts forløb. Du har brug for at kunne forventningsafstemme med din chef, kolleger og samarbejdspartnere – og så er værktøjer til konflikthåndtering heller ikke ilde at lære.

Det får du på denne workshop, skræddersyet til dig, der er ny i job og brænder for at komme i gang, få prøvet dig selv af, lære og udvikle dig. Du bliver klædt på med teori, værktøjer og aktiv træning i praksis, så du har gode kort på hånden.

Du får både psykologisk teori, kommunikations- og retoriske værktøjer til at få dit budskab frem ved møder, til samarbejde og ikke mindst til at kunne forventningsafstemme dine opgaver.

Oplægsholder

Annette Bjerre Ryhede er ejer af ARTIKULATION og forfatter til bogen 'TAL TROVÆRDIGT – og få succes med din kommunikation' samt er ekstern lektor på RUC.

Introduktion til UML

En af de store problemstillinger med udvikling af it-løsninger er, at de, der skal lave løsningen, ikke taler samme sprog som kunder og brugere. Og ofte taler udviklere forskellige dialekter indbyrdes. Derfor er der en betragtelig risiko for, at der opstår misforståelser, fra kunden formulerer sine krav til den løsning, som bliver udarbejdet.

Unified Modeling Language (UML) tilbyder et konsistent begrebsapparat igennem hele processen, fra forundersøgelse over udvikling af løsningen til installation og undervisning af slutbrugere. UML er et standardiseret modelleringssprog, som er under neutral kontrol af Object Management Group, der er internationalt accepteret af it-industrien.

Ved at benytte UML under systemudvikling adresserer du kommunikationsproblemet effektivt og sikrer dig, at det rigtige produkt bliver udviklet. UML (samt ArchiMate og BPMN) anbefales af Digitaliseringsstyrelsen som et anerkendt værktøj til kommunikation og dokumentation af it-projekter.

Underviser

Flemming Hansen har mere end 25 års erfaring med undervisning og rådgivning inden for it og forretningsudvikling og har anvendt UML på en lang række projekter og er certificeret it-arkitekt på såvel foundation- som practitioner-niveau.

Dato: Mandag 24. oktober kl. 17.00-20.00.
Sted: Online. Direkte link sendes pr. mail på dagen.

Dato: Torsdag 27. oktober kl. 17.00-20.00.
Sted: Online. Direkte link sendes pr. mail på dagen.

Undgå manuelt arbejde med Power Automate

Lær at automatisere repetitive opgaver med Power Automate.

Automatisering er moderne, vi gider ikke repetitivt manuelt arbejde – og slet, ikke hvis vi kan få en computer til at gøre det.

Power Automate er et værktøj, der gør det muligt at automatisere repetitive opgaver og er i stand til at forbinde til en lang række ressourcer.

I dette forløb vil vi berøre følgende emner:

- > Kom i gang med Power Automate.
- > Byg komplekse flows med Power Automate.
- > Benyt admin.centret til at håndtere miljøer og datapolitikker.
- > Introduktion til business process flows.
- > Introduktion til sikkerhed og governance for Power Automate.

Underviser

Steen Rosenørn, MS Certified Trainer fra konsulenthuset Segment med erfaring fra blandt andet PowerShell, System Center, Microsoft Office 365 og Microsoft Azure.

Dato: Mandag 31. oktober kl. 17.00-20.00.
Sted: Online. Direkte link sendes pr. mail på dagen.

Get started with Kubernetes

Introduction to deployment, scaling and management with Kubernetes.

In this course you will get a basic introduction to running and coordinating containerized applications across a cluster of machines in a cloud environment with Kubernetes.

Course Content

- > Introduction to Orchestration with Kubernetes
- > Deploying, upgrading and monitoring your cloud native applications on Kubernetes
- > Kubernetes as a docker orchestration platform

Target Audience

Software developers, Architects, DevOps and Continuous Delivery practitioners. Attendees will need to bring a laptop with an SSH client installed.

Trainer

The training is conducted by an experienced consultant from Eficode, a Scandinavian consultancy specializing in Continuous Delivery & DevOps. Eficode has a great experience in helping different companies with the practical implementation of their development process based on modern techniques and tools.

Practical information

The course will take place as a webinar. All registered participants will receive a link no later than a few hours before the course starts.

Date: Wednesday November 2, 17-21.
Place: Online. Direct link will be sent on the day of the course.

Syv nye rum til din agile værktøjskasse

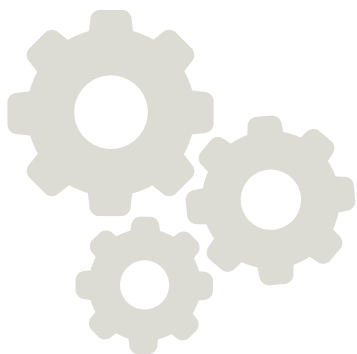
Er du product owner, scrum master, eller arbejder du på et agilt projekt? Er du leder for et team eller en afdeling, der arbejder agilt? Og er der noget, der ikke helt fungerer hos jer? Så kom og hør om de værktøjer, som Bent Jensen, efter mere end 20 års arbejde med at rådgive, lede og arbejde i agile organisationer, har udviklet og samlet i sin værktøjskasse.

Det kan opsummeres til syv områder, som det er vigtigt at fokusere på, svarende til syv rum i en værktøjskasse. I hvert rum er der et eller flere værktøjer, som kan give den agile praksis det sidste løft eller kompensere for noget af det, der ikke lige er efter bogen.

Du er velkommen til at medbringe en problemstilling fra dit eget team, som vi i fællesskab online kan anvende et af værktøjerne på – eller måske kan vi opfinde et nyt værktøj til værktøjskassen.

Underviser

Bent Jensen fra BestBrains.

Dato: Mandag 21. november kl. 17.00-19.30.
Sted: Online. Direkte link sendes pr. mail på dagen.

Introduktion til Blazor

Blazor er Microsofts nyeste webteknologi, der gør det muligt at skrive browserbaserede webapplikationer i C#. Vi ser nærmere på, hvordan du kan bruge Blazor til at udvikle forskellige typer af applikationer, og ser blandt andet nærmere på:

- > Blazor-server.
- > Blazor-browser (WASM).
- > Komponentbaseret udvikling.
- > Hændelser.
- > Tilstand.
- > Brug af JavaScript.

Det vil være en fordel, hvis du har kendskab til HTTP, HTML, CSS, JavaScript og C# eller har deltaget i webinarret Introduktion til C#.

Underviser

Michell Cronberg er en erfaren instruktør inden for programmering samt forskellige former for webudvikling og underviser blandt andet i HTML, CSS, JavaScript (herunder forskellige JavaScript-biblioteker og frameworks), C# samt forskellige ASP.NET-kurser. Han er desuden forfatter til flere udgivelser om programmering, herunder ASP.NET, og kendt foredragsholder om forskellige former for .NET-udvikling.

Dato: Torsdag 1. december kl. 17.00-19.00.
Sted: Online. Direkte link sendes pr. mail på dagen.

Kalender november-december 2022

Webinar: Get started with Kubernetes

Dato: 02.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Virtuel cidersmagning

Dato: 02.11 Tid: kl. 20:00 Sted: Online

Introduktion til C#

Dato: 03.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Fremtidens brugertest

Dato: 07.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Network Automation and Monitoring Basics

Dato: 07.11 Tid: kl. 17:00 Sted: København

Certificeringslæsning - bedre overblik, forståelse og hukommelse

Dato: 09.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Brætspilsaften for kvindenetværket i Aarhus

Dato: 09.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Aarhus

Cocktailkursus for studerende i Aalborg

Dato: 10.11 Tid: kl. 19:00 Sted: Aalborg

Besøg Fængselsmuseet i Horsens

Dato: 12.11 Tid: kl. 12:45 Sted: Horsens

Testautomatisering

Dato: 14.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Kom den dårlige stemning på arbejdspladsen til livs

Dato: 15.11 Tid: kl. 17:00 Sted: København

Syv nye rum til din agile værktøjskasse

Dato: 21.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Informationsarkitektur: Struktur på nettet (to hverdage)

Dato: 22.11 Tid: kl. 09:00 Sted: København

Introduktion til Unity

Dato: 23.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Power Excel - Introduktion til Power Query, Power Pivot og Power Map

Dato: 24.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Pentesting Networks Basics

Dato: 28.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Smart sikkerhed til smarte byer

Dato: 29.11 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Introduktion til Blazor

Dato: 01.12 Tid: kl. 17:00 Sted: Online

Sådan får du mere fordybelse i arbejdet

Dato: 05.12 Tid: kl. 17:30 Sted: Online

Webinar med Lån & Spar: Omlægning af lån og konvertering

Dato: 08.12 Tid: kl. 16:30 Sted: Online

Lån & Spar Julequiz - kun for studerende

Dato: 15.12 Tid: kl. 16:30 Sted: Online

Kontakt

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

Niels Bertelsen

Formand
Direkte: 33 36 41 11
Mobil: 40 11 41 23
E-mail: nib@prosa.dk

Henrik Jacobsen

Forbundssekretær
Direkte: 87 30 14 10
Mobil: 22 88 72 62
E-mail: hja@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen

Næstformand
Direkte: 33 36 41 34
Mobil: 28 88 12 47
E-mail: hlj@prosa.dk

Bjørn Vitoft

Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 14
Mobil: 53 57 01 56
E-mail: bvi@prosa.dk

Morten Rønne

Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 21
Mobil: 27 10 78 86
E-mail: mbr@prosa.dk

Curt Kjærsgaard Raavig

Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 22
Mobil: 25 22 16 33
E-mail: ckr@prosa.dk

Amanda Christiansen

Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 27
Mobil: 20 96 84 97
E-mail: ach@prosa.dk

København - Forbund og Min A-kasse

Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V
Kontortid: kl. 9-15
mandag dag kl. 10-15
Tlf.: 33 36 41 41

Aarhus

Søren Frichs Vej 38 K th,
8230 Åbyhøj
Kontortid: kl. 9.30-15

Odense

Overgade 54
5000 Odense C
Kontortid: kl. 10-15

PROSA/DXC

Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST

Søren Frichs Vej 38 K th.,
8230 Åbyhøj.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS

Retortvej 8, 2500 Valby.
Tlf.: 29 23 53 96

PROSA/ØST

Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/OFFENTLIG

Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

E-mail:

medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

PROSA

Forbundet af It-professionelle

1

Mit første sprog var F#, som jeg lærte, da jeg startede på datalogi. Sproget blev valgt, fordi det var nemt at bruge både funktionelt, imperativt og objekt-orienteret.

2

Jeg har altid kæmpet mest med Haskell, fordi koncepterne, man arbejder med, oftest er komplicerede og kræver en markant anden tankegang end normal programmering. Det er sjældent, man kun skriver i et enkelt sprog, så det er nemmere, når de minder lidt om hinanden.

3

Jeg vender altid tilbage til Python, fordi det er nemt at implementere proof-of-concepts og har en masse biblioteker, der hjælper med typiske sikkerhedsopgaver. Syntaksen minder også meget om pseudokode, så det kræver ikke så meget googling efter syntaks.

6

Til begyndere vil jeg anbefale Python, fordi det er hurtigt at nå til et sted, hvor man ser muligheder. Det tror jeg er vigtigt for folk, der starter.

Jeg elsker C#, fordi det er lav-niveau nok til at kunne skrive interessante programmer, men høj-niveau nok til ikke at skulle håndtere memory. Det kommer også med en god integration til Windows-API'et, som kan gøre en del ting lettere.

5

Jeg hader ikke som sådan et programmeringssprog. Men det er trist at se sprog blive brugt til ting, de ikke virker til. Dog vil jeg sige, hvorfor nu ikke bruge TypeScript i stedet for JavaScript. Lad nu være med at skrive større kodebaser uden typer.

Philip Kreutzer studerer en kandidat i datalogi på Københavns Universitet. Derudover arbejder han som juniorsikkerhedsrådgiver hos improsec. Tidligere har han arbejdet som udvikler, hvor han primært arbejdede i C#.

4

19. OG 20.
NOVEMBER

Delegeret- forsamling 2022

PROSA

Delegeretforsamlingen er PROSAs øverste myndighed og afholdes hvert andet år

DF2022 afholdes på Zleep Hotel Høje Taastrup, Carl Gustavs Gade 1, 2630 Taastrup i weekenden den 19.-20. november 2022

Sådan bliver du delegeret

Valg til delegeretforsamlingen foretages i henhold til PROSAs vedtægter, § 5 stk. 2 på lokalafdelingernes generalforsamlinger. Disse er annonceret i Prosabladet og på prosa.dk.

Endvidere indkaldes de ved udsendelse direkte til lokalafdelingernes medlemmer.

Elektronisk tilmelding via mail med link til netsite

Når du er blevet valgt som delegeret på lokalafdelingens generalforsamling, sker den praktiske tilmelding herefter via en mail med et link til et netsite, hvor du kan tilmelde dig fællestransport, overnatning og oplyse, om du har specielle krav til forplejningen mv. Du vil blive instrueret om alt dette på generalforsamlingen, hvor du også oplyser din mailadresse.

Af hensyn til den praktiske planlægning har hovedbestyrelsen besluttet, at alene delegerede, der er tilmeldt senest mandag den 7. november 2022 kl. 12, kan forvente service på ovennævnte punkter fra sekretariatet.

Husk at meddele, hvis der sker ændringer i din deltagelse.

Materiale til mødet

For at give medlemmer og de delegerede de bedste muligheder for at forberede sig, er dette tillæg vedhæftet i dette Prosablad, som er udkommet i uge 41. Yderligere supplerende materiale bliver løbende lagt op på sitet

<https://www.prosa.dk/df2022/indkaldelse-til-df2022/fortroligt-materiale-til-delegeretforsamling/>.

Hvis du har forslag til arbejdsplanen, som du vil have behandlet på delegeretforsamlingen, skal de være sekretariatet i hænde senest fredag den 4. november 2022 kl. 10.00.

Overvejer du at stille op?

Vi vil gerne opfordre medlemmer, der vil stille op til valg på delegeretforsamlingen til tillidsposter, om at give sekretariatet besked om dette snarest muligt, så jeres navne kan offentliggøres. Det skal understreges, at der med denne praksis ikke er tale om en indskrænkning i adgangen til at stille op til valgene på selve delegeretforsamlingen, men blot et ønske om at give de delegerede den bedste mulighed for at forberede sig til mødet.

**PROSA, Vester Farimagsgade 37A,
1606 København V,
e-mail: prosek@prosa.dk,
tlf.: 33 36 41 41**

Fotograf: Lars Bertelsen

HB-beretning for delegeretforsamlingsperioden 2021-2022

Delegeretforsamlingsperioden har budt på mange aktiviteter og udfordringer for PROSA. PROSA og ikke mindst PROSAs unge har gjort en stor indsats for at forsøge at forhindre den voldsomme nedskæring af dagpengesatsen for dimittender, som vi har set. Perioden er også præget af arbejde for at få flere kvinder i faget – herunder forbedring af forholdene for kvinder i faget. Klimakampen er fortsat på dagsordenen. Her er det især de unge medlemmer, som byder ind med stor vægt på bæredygtigt design og "right to repair". Klima har desuden været emne på en konference for alle medlemmer.

Ledigheden er meget lav, og mange af medlemmerne i arbejde benytter sig af vores tilbud om karriererådgivning. Og så har vi fortsat en højt kvalificeret rådgivning og medlemservice.

Dagpengeforringelser for dimittender

Perioden har budt på ændringer i dagpengesystemet. Vores hovedorganisation, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), lagde op til en meget begrænset forbedring i dagpengesystemet for medlemmer, der sjældent er ledige. Regeringen imødekom ønsket, men tørrede regningen af på vores nyuddannede kolleger. De fik dagpengesatsen beskåret ganske betydeligt, og samtidig fik de nedsat den periode, man kan få dagpenge i, fra to til et år. Desværre var vores hovedorganisation helt tavse om denne katastrofale ændring. Som optakt til forringelserne blev der opstillet en række pseudobegrundelser: Dimittenderne tager sig alt for god tid til at finde arbejde, selv den nye lavere sats er højere end SU osv.

Men da satsen blev sat ned i 2017, medførte det ikke et ændret billede af dimittendledigheden. Man skal også huske på, at man ikke bare kan sammenligne SU med dagpenge. På SU kan man også tage lån, man kan arbejde ved siden af, man får studierabatter, måske en billig studiebolig, som man skal fraflytte, når studiet er færdigt, og man går fra at være forudlønnet til at være bagudlønnet. I øvrigt skal dagpenge ikke erstatte SU, men den løn, som man skal have, når der er arbejde. Men argumentationen hjalp ikke her.

PROSA protesterede, og det gjorde de unge medlemmer også. De har lavet sange, aktioneret ved FH og sendt stakke af postkort for at gøre opmærksom på problemerne, desværre uden held.

Heldigvis har vi lige nu historisk lav ledighed, men et dagpengesystem skal jo kunne rumme alle situationer, så det er faktisk ikke nogen særlig trøst.

Klimakampen

Især vores unge medlemmer har været aktive omkring klimaet, hvor der er blevet lagt stor vægt på bæredygtigt design og "right to repair". Klima har desuden været emne på en konference for alle medlemmer.

Bornhack: Mange - især unge medlemmer - deltager med stor glæde og entusiasme i den årlige hackercamp på Fyn. En syvdages teltlejr på Fyn, hvor der diskuteres teknologi og sikkerhed og hygges. PROSA støtter initiativet økonomisk og deltager også i selve lejren.

Overvågning

PROSA vender sig mod uspecifik masseovervågning, og det er faktisk også i strid med EU-lovningen at udføre den. Det afholder dog ikke den danske stat fra at udføre og løbende intensivere overvågningen, for som den tidligere justitsminister Nick Hækkerup sagde: "Mere overvågning giver mere tryghed og dermed mere frihed". Hvis det skulle være rigtigt, burde Kina jo være et af verdens tryggeste og frieste lande.

Persondataoplysninger ved cloudløsninger

EU-Domstolen har tidligere underkendt en aftale mellem EU og USA vedrørende lagring af persondata i USA. Lagring uden for EU - og især i USA - er problematisk, da det kan være i strid med vores rettigheder som EU-borgere. Det er i hvert fald vigtigt, at det sikres, at når data lagres uden for EU, beskyttes de på samme niveau som de gældende regler i EU.

PROSA har været meget aktiv omkring dette problem. Det giver jo ikke mening at beskytte persondata på alle mulige måder i EU, hvis man så bare kan flytte data uden for EU til lande, som slet ikke kan leve op til beskyttelsen.

Det danske datatilsyn har nedsat en arbejdsgruppe vedrørende cloudløsninger, og vores it-politiske rådgiver er udpeget som ekspert i denne gruppe.

Meget mere hjemmearbejde

Vi ser en ændret holdning til hjemmearbejde, drevet af coronaepidemien. Desværre er der blevet slækket på kravene til arbejdsmiljøet omkring hjemmearbejde, med den begrundelse at der skal være mere af det. En meget mærkelig begrundelse, for der er vel endnu mere brug for, at arbejdsmiljøet er i orden, når der skal være mere af det.

Vi har spurgt medlemmerne om deres holdning til hjemmearbejde, og her er divergerende meninger. Den gængse forklaring om, at de gamle er forbeholdne, mens de unge ønsker meget mere hjemmearbejde, holder ikke. Der er faktisk flest unge, der foretrækker at være på arbejdspladsen. Hos arbejdsgiverne er det også meget forskelligt. Vi kan se, at der flere steder er skåret i antallet af kontorpladser, og vi kan se, at kun 18 procent har fået lavet en arbejdspladsvurdering af deres hjemmearbejdsplads. Der er ganske få arbejdsgivere, som slet ikke ønsker hjemmearbejde.

Det ligger fast, at det er vores holdning, at hjemmearbejde skal være frivilligt og at arbejdsmiljøet skal være i orden. En arbejdsgiver skal ikke kunne kræve, at medarbejderen lægger bolig til en arbejdsplads.

Vi har også i perioden set et medlem, som fik corona efter unødigt og uberettiget at være tvunget på arbejde. Da medlemmet fik langtidsgener, var samme arbejdsgiver ikke længe om at nå frem til en fyring. Vi forsøger selvfølgelig at få en erstatning, men det er et af de punkter, hvor erstatningsniveauerne i dansk ret slet ikke står mål med den belastning, som en arbejdsgiver i sådan en situation pålægger en ansat.

Persondata og corona-app

I første omgang var der som et coronatiltag lagt op til betragtelige begrænsninger i forsamlingsfriheden – uden en udløbsklausul. Det lykkedes os sammen med andre at få sat en slutdato på dette tiltag, ligesom det lykkedes at få vedtaget, at det ikke alene var sundhedsministeren, der kunne beslutte, om der skulle indføres yderligere begrænsninger i vores rettigheder, men at det i stedet blev et udvalg under Folketinget. Vi var også på mærkerne, da der blev lagt op til en smitteapp, som ville betyde generel overvågning af borgerne. Det lykkedes at få ændret funktionaliteten, så i stedet for at data blev samlet på en central server, opbevares data lokalt på ens smartphone.

Mange flere onlinemøder og -arrangementer

Coronaepidemien betød, at vi i sidste periode var nødt til at afholde en halv delegeretforsamling online – og det samme gjaldt masser af andre møder. Det er erfaringer, som vi kan bruge fremadrettet. Vi kan for eksempel se, at der er flere og andre deltagere på onlinearrangementer end fysiske. Vi får dermed adgang til at tilbyde kurser og foredrag til medlemsgrupper, som ikke før har benyttet sig af tilbuddene, så fremover vil vi gøre brug af begge dele.

Kvinder i it og diversitet

Over en lang årrække har antallet af kvinder i it-faget været faldende. Det er problematisk for ethvert fag med en meget skæv kønsfordeling. Det er også et problem for de kvinder, som er i faget, fordi der skabes myter om, at kvinder ikke er gode til faget. Selv om det af og til er forklædt som jokes, så er det faktisk ikke sjovt for dem, det går ud over.

Der er brug for en kulturændring på dette område, og arbejdsgiverne skal gøre det klart, at chikane på arbejdspladsen ikke accepteres. Men det skal selvfølgelig gøres ordentligt. Vi har i flere tilfælde set arbejdsgivere, der har bestemt sig på forhånd til, hvem der har ret i en sag. Vi har set, at hvis der var en, man

Fotograf: Ole Hoff-Lund

gerne ville af med, har man hurtigt og uden om almindelige retsregler skredet til afskedigelse, mens samme arbejdsgiver, hvis det er en medarbejder, de ellers er glade for, har negligeret særdeles grov chikane.

Det er selvfølgelig ikke i orden – heller ikke i MeToo's navn.

Vi har også lavet velbesøgte netværk i flere byer dels for kvinder, dels for LGBT-personer, ligesom emnet behandles grundigt på vores tillidsrepræsentantkurser.

Kvinder udgør i øjeblikket 17 procent af PROSAs medlemmer. Når vi ser på optaget på uddannelser inden for PROSAs optageområde, er der nu 26 procent kvinder. Til sammenligning var der i 2015 20 procent og i 2021 24 procent. Så det er en stigning – men det går meget langsomt. Det er derfor vigtigt, at der ikke er et stort frafald af kvinder på studierne, som vi desværre også ser – for så er vi jo lige vidt.

En del arbejdspladser har oprettet diversitetsråd, som skal være med til at gøre arbejdspladsen mere rummelig. De er så ikke altid opmærksomme på, at det kan være en udsat post, som medlemmet påtager sig, når man identificeres med en kulturændring, som ikke alle er glade for.

Et medlem, som var med i opstarten af et diversitetsråd, blev afskediget. Det lykkedes PROSA at forhandle en godtgørelse hjem til medlemmet. Men vi har også gjort arbejdsgiverorganisationerne opmærksomme på, at der bør være en bedre beskyttelse af de medarbejdere, som sidder med i sådanne råd.

Øremærket barsel

Et EU-direktiv har krævet, at barnets mor ikke længere i udgangspunktet kan holde hele barselsorloven. Faren skal have mindst ni uger. I Danmark er direktivet implementeret sådan, at barselsorloven er blevet delt ligeligt, og ved samme lejlighed er der gjort bedre plads til barsel i regnbuefamilier. PROSA har støttet begge tiltag.

Der er dog stadig udfordringer. Vi arbejder desuden fortsat for, at der skal være fuld løn under barslen. Og som et første skridt skal arbejdsgivere som minimum betale løn under barsel, svarende til refusionen i barselsfonden.

Vi betragter øremærkningen som et nødvendigt skridt for at få en bedre ligestilling på arbejdsmarkedet og i øvrigt også i hjemmet. For kvinder betyder det, at arbejdsgiver ikke bare kan forvente, at det kun er dem, der skal have fravær på grund af barsel og barns første sygedag, og for mændene vil det betyde en større anerkendelse af, at også de holder barsel.

Kritisk fokus på politiets digitale værktøjer

PROSA er sammen med ITU centralt placeret i det første større forskningsprojekt i EU, der sætter et kritisk fokus på digitalisering af politiet. Over tre år er PROSA med til at rejse spørgsmål, skabe debat og formidle indsigt i krydsfeltet mellem ordensmagt og it.

Der er delprojekter i seks forskellige lande. Emner som datasamkørsler, masseovervågning og privacy står centralt. I Danmark er der fokus på det nye softwaresøgesystem Politel, som politiet har fået. Her ser man på, hvordan indførelsen af systemet påvirker den måde, man arbejder på.

PROSA er den eneste deltager i projektet, som ikke er et universitet, og det er vores mål at skabe folkelig debat om et emne, som det ellers kan være svært for mange at forstå. Projektet løber over tre år og afsluttes i februar 2024. Det skal munde ud i anbefalinger og et idékatalog ud fra de resultater, forskningen kaster af sig.

Ledighed

Vi har højkonjunktur i Danmark som helhed og også i it-faget. Ledigheden i PROSA er historisk lav. I juni var der 2,6 procent ledige, hvilket er det laveste juni-tal siden 2008.

Netop når beskæftigelsen er høj, er der bedst chance for at komme i gang, hvis man har været ledig længe.

Vores karrierevejledere ringer personligt op til alle, der har været ledige i mere end et år. Man kan selvfølgelig også som ledig henvende sig tidligere.

Vi ser fortsat en kedelig praksis, hvor kommuner bare vedtager, at syge medlemmer i virkeligheden er raske, og derefter kaster dem over i dagpengesystemet. Det er en rigtig dårlig idé, og det er jo ekstra tydeligt nu, hvor der er høj beskæftigelse. Syge skal være i sygedagpengesystemet – raske ledige i dagpengesystemet. Når vi bliver gjort opmærksom på det, fra den syge selv eller fra a-kassen, kan vi faktisk hjælpe den ledige over for det kommunale system, så det kan blive afklaret, om man bare skal være syg lidt længere, eller man skal have fleksjob eller førtidspension.

Vi har et godt samarbejde med a-kassen. Vi har jævnlige møder, hvor vi gennemgår alle karantæner (i anonymiseret form). Det er med det formål at kunne vurdere, om der eventuelt i virkeligheden er tale om en usaglig afsked – men også for at kunne orientere om faldgruber, der giver karantæne.

Vi ser for eksempel mange karantæner til medlemmer, der har haft et meget dårligt psykisk arbejdsmiljø og ender med at sige op. Der er mange step, der skal følges, hvis man skal undgå karantæne i den situation, og det er derfor vigtigt, at vi kommer med ind så tidligt som muligt.

Arbejdspladsarbejde

Arbejdspladsarbejdet er en vigtig hjørnesteen i vores arbejde. Der er ikke indgået nye overenskomster i perioden, men der er flere steder, hvor vi sammen med medlemmerne arbejder aktivt for at opnå overenskomst. Vi har med økonomisk støtte fra PROSA/ØST opnået overenskomst med en medarbejder, som skal være med til at styrke arbejdspladsarbejdet – især i det østlige område.

I EU's persondataforordning er fagforeningsmedlemskab klassificeret som en følsom oplysning. For os besværliggør det vores arbejde og kontakten til medlemmerne, men der er lande, hvor der desværre er rigtig god grund til, at et medlemskab af en fagforening skal være beskyttet. Det kan faktisk være farligt at være medlem af en fagforening.

Vi har selvfølgelig altid passet godt på medlemmernes oplysninger, men det kan være en udfordring at lave fagligt arbejde på disse vilkår. Vi er derfor ved at implementere systemer, der skal sikre, at vi ved, om du synes, det er i orden, at dine kolleger må vide, at du er medlem.

Organisering og telefonkontakt til studerende

PROSA har i dag ansat studerende, som organiserer medlemmer på studiestederne. De gør et stort og engageret arbejde, og de gør det gerne i samarbejde med de respektive studen-

terforeninger. Men det foregår i hård konkurrence. Der er rigtig mange fagforeninger, der gerne vil organisere it-studerende. Vi har også ansat phonere, som blandt andet ringer til de studerende, når deres studie nærmer sig sin afslutning. Her kan vi se, at mange af de nye på arbejdsmarkedet vælger fagforeningen fra, fordi det er let at få job til en god løn, sådan som konjunktoren er lige nu. Vi har derfor en opgave med at informere om, at de gode vilkår ikke kommer af sig selv, men i kraft af den fælles indsats.

De offentlige overenskomstforhandlinger

OK 21 var præget af en relativ ro sammenlignet med forhandlingerne i 2018. Men der er stadig mange udfordringer med at få de offentlige arbejdsgivere til at anerkende, at det er forhandling om, hvad det koster at hyre arbejdskraft, og ikke et nulsumsspil i forhold til finanslovsforhandlingerne. Dette

betyder, at vi ender med et resultat, som ikke virker som en forbedring, men heller ikke er en forringelse. Det blev dog til forbedrede forhold for seniorer fra 62 år på det statslige område, hvor der er indført en seniorbonus på 0,4 procent. Blækket var dog knap tørt, før der var uenighed om udmøntningen af fridage i ordningen. Der afventes nu en faglig voldgift til afklaring af spørgsmålet.

Sygeplejerskekonflikten

Ved de offentlige overenskomstforhandlinger i 2021 stemte sygeplejerskerne nej til forhandlingsresultatet med et lille flertal. Der blev forhandlet et nyt resultat i Forligsinstitutionen, hvor der var løfte om en lønstrukturkomite. Ved den nye afstemning var der et stort flertal, der sagde nej, og strejken blev derfor iværksat. Det er tredje gang, sygeplejerskerne konflikter inden for få år, fordi de aflønnes ringere end ansatte med tilsvarende uddannelser i mandefag.

Strejken fik ikke støtte fra FH, tværtimod var der forbund, der direkte vendte sig mod sygeplejerskerne. Det gjorde de, fordi alle offentligt ansatte deler den samme kage, og det ville være andre lavtlønnede lønmodtagere, der ville komme til at betale.

Strejken endte med et regeringsindgreb. Strejken bør give anledning til den fortsatte diskussion om den fri eller snarere ufri forhandlingsret i det offentlige, hvor lovgiver er forhandlingspart, men samtidig bestemmer, hvornår og på hvilke vilkår en konflikt skal standse.

Men det bør også give anledning til diskussion og eftertanke i fagbevægelsen. Det bør være sådan, at når vi spørger medlemmerne, om hvad de siger til et forhandlingsresultat, så må de kunne svare det, de mener, uden at blive svigtet i deres kamp.

I PROSA har vi aldrig været i tvivl om, at når lønmodtagere kæmper for deres rettigheder, så støtter vi dem. Det gjorde vi også med sygeplejerskerne. Det er en skændsel, at en lønindplacering fra tjenestemandreform fra 1969 (før vi havde lov eller hensigt om ligeløn i Danmark) fortsat skal styre og fastholde lavere løn til kvinder i Danmark.

Udenlandsk arbejdskraft – hvad er normale lønvilkår?

Vi er stadig under stort pres fra arbejdsgivere og mange politikere for at få mere udenlandsk arbejdskraft til landet. Vi hilser alle velkomne, så længe arbejdet kommer til at foregå på normale løn- og ansættelsesvilkår. Men det er det sidste, det kniber med. Vi bliver ikke længere hørt, om det er normale vilkår, og vi har fået oplyst, at når SIRI (Styrelsen for international rekruttering og integration) skal vurdere, om

der er tale om normale lønvilkår, så betragtes det som godt nok, hvis bare det er i nærheden af nedre kvartil i Dansk Arbejdsgiverforenings lønstatistik for det pågældende arbejde. Det betragtes altså som normale lønvilkår, selv om man lønnes som nogle af de dårligst lønnede.

Dertil kommer endnu et tiltag, som begrundes med, at det skal være lettere at få dækket manglen på arbejdskraft, men hvor flere af tiltagene reelt handler om at gøre det billigere og dermed at kunne presse lønnen for vores medlemmer. Det alvorligste tiltag går på, at alle, der har fået deres it-uddannelse i Danmark, får tre år til at finde job, helt uden nogen krav til løn eller ansættelsesvilkår. Det lægger jo et stort pres på især danske nyuddannede, især når beskæftigelsen er ringere, end det er tilfældet nu. Presset forstærkes betydeligt af, at dimittendsatsen nedsættes betragteligt.

Beløbsordningen er også sat ned. For vores arbejdsområde er det ikke længere et problem i sig selv, idet det samtidig skal være på det, der hedder normale løn- og ansættelsesvilkår. Så problemet ligger i, hvordan det defineres, som tidligere beskrevet.

PROSA og FH

Vi er ikke altid enige med vores hovedorganisation, FH. Det gælder især deres manglende støtte til dimittender i forhold til deres dagpenge, men vi har også været meget kritiske over for den store indsats, som FH lavede i at støtte fjernelse af forsvarsforbeholdet – et spørgsmål, som vi i PROSA ikke mener, vi skal blande os i. Vi har dog også indflydelse – især hvor vi deltager aktivt i forskellige udvalg.

PROSA i den offentlige debat

PROSAs formand har været indbudt til rundbordssamtale med beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard med fokus på atypiske ansættelser.

Formanden har også fået tilbudt at være fast klummeskriver på 'Compliance Tech', som er et medie under 'Ingeniøren', og formanden er desuden blevet fast leverandør af debatindlæg på 'Altinget'.

God økonomi og mange medlemmer

PROSA har en solid økonomi. Det skyldes, at vi igennem flere år har haft en jævn og positiv medlemsudvikling, som dog i de sidste par måneder er stagneret. Men vi har flere medlemmer end nogensinde, og vi har stadig plus på kontingentindtægterne på grund af den gode beskæftigelse, hvor der ikke er så mange på det nedsatte ledighedskontingent. Der er dog ingen grund til at hvile på laurbærerne. Vi bør kunne få mange flere medlemmer i et fag i vækst.

Redaktionsudvalgets beretning for DF-perioden 2021-2022

Efter delegeretforsamlingen i november 2020 konstituerede redaktionsudvalget sig igen med Christian A. Christensen som formand. Redaktionen var Ole Hoff-Lund som ansvarshavende redaktør og Stine Nysten som fast journalist.

Vi har i perioden holdt alle møderne som onlinemøder. Nogle gange har vi københavnerne mødtes på PROSAs kontor og så haft de øvrige deltagere med online. Dette har vi gjort på grund af Covid-19, men flere af vores medlemmer har altid deltaget virtuelt.

Den store opgave i perioden har været at få etableret en bedre webudgave af Prosabladet på Prosabladet.dk.

Vi mener, at dette har gjort det lettere at finde frem til Prosabladet og få adgang til de aktuelle artikler.

Dette arbejde fortsætter, da teknologien bag websitet har været under udvikling (!), og vi ikke er kommet i mål med vores ønske om at få alle ældre artikler fra Prosabladet ind på det nye site, så de er søgbare.

Arbejdet i udvalget er kommet ind i en god gænge, hvor der produceres idéer til kommende emner til Prosabladet, som vores dygtige redaktion på en god, professionel måde får bragt i Prosabladet som artikler og temaer.

I det valgte redaktionsudvalg har vores målgruppe været underrepræsenteret. Heldigvis spurgte Mikkel Jørgensen fra PROSA/STUD, om han kunne deltage – og det syntes vi var en rigtig god idé. Vi har åbnet op for, at interesserede medlemmer kan deltage som gæst uden stemmeret. Dette med stemmeretten er i virkelighedens verden ikke specielt vigtigt, vi stemmer nemlig meget sjældent i udvalget. Mikkel Jørgensen er kommet med masser af godt input til arbejdet.

Vi har i år måttet tage afsked med vores ansvarshavende redaktør, Ole Hoff-Lund, der fik et andet job. Vi takkede ham for den store indsats, han har lavet, ikke mindst med den store forandring som det grafisk re-design, han gav Prosabladet i forrige periode. I den anledning har vi, som et par gange tidligere, valgt at trække på Stine Nysten som stedfortrædende ansvarshavende redaktør. Og der er samtidig blevet hentet

yderligere ressourcer ind til at hjælpe i redaktionen. Planen er så, at vi stille og roligt opslår stillingen som ansvarshavende redaktør og finder en ny hen over efteråret, så det kan være på plads i starten af 2023.

Vi har brugt lidt tid her op til DF med at se vores kommissorium efter i sømmene og kommer med nogle ændringsforslag på grundlag af erfaringerne med det aktuelle.

Økonomi

Det har været en udfordring at følge med i økonomien. Men med hjælp fra forbundet har vi kunnet holde kvalitetsstandarden også gennem året 2022. Vi er blevet ramt af stigende priser på det papir, Prosabladet trykkes på, og omkostningerne ved distribution af Prosabladet. Da der samtidig generelt er sket en tilbagegang i brugen af annoncering i trykte medier – som vi også er blevet ramt af – har vi haft faldende annonceindtægter. Vi har hidtil fravalgt at have annoncer på den digitale udgave af Prosabladet. Økonomisk set kommer Prosabladet derfor, blandt andet på grund af den kraftige inflation, ind i en økonomisk noget uforudsigelig situation.

Derfor arbejder vi på at udvikle en standard for en hurtigere rapportering af de løbende udgifter, som gør det muligt for os at søge at finde løsninger, før udfordringerne løber fra os. Et arbejde, der vil fortsætte ind i næste periode.

Udvalgets kommissorium

Selv med det nuværende kommissorium, som blev vedtaget på DF 2020, har det til tider været udfordrende at følge forretningsgangen. Den ønsker vi derfor at bløde lidt op.

Det vil gøre det nemmere for kommende redaktionsudvalg at arbejde for udvalgets og Prosabladets formål – uden for meget bureaukrati.

Her er det på sin plads at nævne, at samarbejdet med redaktionen er forløbet i en god stemning. Vi har et ønske om fremover at få en bedre dialog med det politiske system i PROSA. Det er noget, begge parter skal bidrage med. Vi glæder os derfor til

at se, hvordan de DF-delegerede modtager ændringsforslagene til kommissoriet for næste periode, som vi vil anbefale DF 2022 at vedtage.

Nye input til redaktionsudvalget

Fordelingen af stoffet i Prosabladet er naturligvis også blevet løbende drøftet af redaktionsudvalget, da det jo er et af de centrale punkter i kommissoriet.

Vi må jo igen erkende, at der fortsat mangler indlæg fra medlemmerne, ligesom de politisk valgte og udvalgene godt kunne bruge Prosabladet i større udstrækning.

Selv om Prosabladet er blevet rigtig godt, er der altid mulighed for forbedringer, set i lyset af at et af de vigtigste mål med Prosabladet er at præsentere PROSA over for mulige nye medlemmer af PROSA.

Det er derfor målet at arbejde for en større bredde i indholdet, specielt for denne målgruppe.

Er det noget, du mener, at du kan bidrage med, ser vi gerne, at du stiller op til redaktionsudvalget på DF 2022 eller løbende beriger Prosabladet med læserbreve.

Fotograf: Ole Hoff-Lund

Vedtægtsudvalgets beretning for perioden 2020 til 2022

Medlemmer

PROSAs vedtægtsudvalg (VTU) bestod af følgende personer valgt på DF 2020:

- Adam Martin Britt (ØST)
- Michael Erichsen (ØST) (sekretær og kontaktperson)
- Mogens Sørensen (ØST)
- Niels Erik Frølich (ØST) (overgået til passivt medlemskab og udtrådt i perioden)

Periodens henvendelser

Vedtægtsudvalget har 6. januar 2021 modtaget en henvendelse fra PROSA/ØST-bestyrelsen ved Anders Wittrup:

"Til vedtægtsudvalget

Efter DF 2020 er jeg blevet bekymret over, om den var lovlig ifølge vedtægterne. Var DF ikke lovlig, er beslutningerne formentlig heller ikke gyldige, og PROSA kan derfor stå i en situation, hvor for eksempel budget for 2021 ikke er vedtaget, og valg til lønnede tillidsposter ikke er gyldige.

Jeg vil derfor, på vegne af PROSA/ØST-bestyrelsen, bede vedtægtsudvalget tage stilling til nedenstående tre hovedspørgsmål. Før hvert spørgsmål har jeg opstillet nogle punkter der bekymrer mig, men jeg vil bede vedtægtsudvalget ikke udelukkende tage hensyn til disse, men undersøge bredt ud fra hændelsesforløbet".

"Før DF 2020

- Indkaldelsen er mangelfuld

Indkaldelsen indeholder blandt andet ikke indkomne forslag. Hvornår disse var synlige for delegerede, er mig uklart, men jeg mener ikke, de var tilgængelige, da ØST holdt sit forberedende møde før DF.

- Skift til virtuel DF

Der står intet i vedtægterne om, at en DF kan holdes virtuelt. En virtuel DF vil naturligt forløbe meget anderledes end en fysisk DF, så kan man lave denne ændring, uden at alle accepterer det?

- Begrænset dagsorden

Dagsordenen for DF 2020 var ikke en fuld dagsorden som nævnt i vedtægterne. Man valgte kun at benytte en dag til DF 2020 og udskød derfor blandt andet afstemning om indkomne forslag. Kan en DF vælge ikke at behandle rettidigt indkomne forslag?

Spørgsmål:

Er DF indkaldt i overensstemmelse med vedtægterne?

Under DF 2020

- Ikke muligt at deltage uden udstyr

Et gennemgående princip i PROSA er, at alle medlemmer som udgangspunkt bør have adgang til alle møder, blandt andet derfor tilbydes der børnepasning under DF. DF 2020's krav til udstyr (hardware og software) var ikke kendt på forhånd, og der var ikke givet et alternativ, hvis man ikke havde adgang til dette.

- Mødeform ikke afprøvet, og egen test reelt ikke mulig

Det var ikke muligt for de delegerede at teste, om deres udstyr opfyldte kravene til at deltage i DF 2020. En generalprøve dagen før blev aflyst, og på selve dagen var der nogle, der først efter start konstaterede, at deres udstyr ikke gav dem fuld adgang.

- Nogle kom ikke på talerliste

Der var under og efter DF 2020 adskillige udsagn om, at styringen af talerlisten ikke fungerede, og at nogle, der ønskede taletid, ikke fik det.

- Taletid til procedure-spørgsmål blev ikke altid givet

Jeg var selv ude for, at taletid til en indvending imod dirigenternes ledelse af DF 2020 ikke blev imødekommet, så jeg ikke kunne gøre resten af DF opmærksom på min bekymring.

- Intet stemmeudvalg

Der blev ikke nedsat et stemmeudvalg under DF 2020, så der var ingen kontrol af afstemningerne eller de oplyste resultater.

- Forlænget ud over fastsat sluttidspunkt DF 2020 overholdt ikke tidsplanen og fortsatte lang tid efter det vedtagne sluttidspunkt. Dette blev gjort af dirigerterne uden afstemning, og en anmodning om en afstemning blev afvist af dirigerterne.

Spørgsmål:

Er DF afviklet efter vedtægter og forretningsordenen?

Efter DF 2020

- Ingen dato for resten af punkterne
De punkter, der ikke blev gennemført under DF 2020, er udsat på ubestemt tid, og der er ikke opsat en procedure for, hvornår/om de skal gennemføres.

Spørgsmål:

Er udsættelsen af de udestående punkter på ubestemt tid i overensstemmelse med vedtægterne?”

Vedtægtsudvalgets behandling af henvendelsen

Vedtægtsudvalget har ikke været i stand til at behandle denne henvendelse.

Udvalget bestod af fire medlemmer, hvoraf to var medlemmer af ØST-bestyrelsen. De øvrige to medlemmer betragtede dem derfor som inhabile i behandlingen af denne henvendelse fra ØST-bestyrelsen. Dette anerkendte disse to medlemmer ikke. Det ville derfor være umuligt at foretage nogen form for afstemning om henvendelsen.

Vedtægtsudvalget forsøgte alligevel at behandle henvendelsen for at se, om der kunne opnås konsensus i udvalget. Dette lykkedes ikke, og vi var heller ikke i stand til at formulere en fælles udtalelse, der beskrev vores uenigheder.

Vedtægtsudvalget måtte derfor den 5. marts 2021 i to separate mails meddele ØST-bestyrelsen, at vi ikke var i stand til at behandle deres henvendelse:

”I har den 12. januar 2021 rettet en henvendelse til vedtægtsudvalget, som vedlægges som bilag.

Vedtægtsudvalget er desværre ikke i stand til at træffe en afgørelse om de stillede spørgsmål på grund af uenighed.

Som baggrundsmateriale til jeres orientering fremsendes i en separat mail to partsindlæg fra udvalgets diskussion”.

”I har den 12. januar 2021 rettet en henvendelse til vedtægtsudvalget.

I forlængelse af tidligere mail fremsendes hermed som baggrundsmateriale til jeres orientering to partsindlæg fra udvalgets diskussion.

Det ene papir blev udarbejdet den 7. februar 2021 af den ene halvdel af udvalget i et forsøg på at beskrive uenighederne i et fælles dokument.

Det andet papir blev udarbejdet den 2. marts 2021 af den anden halvdel af udvalget, der mente, at et separat dokument var mest hensigtsmæssigt”.

De to dokumenter var hver på cirka 15 sider.

Referater af udvalgets møder

Der foreligger ingen godkendte referater af vedtægtsudvalgets møder, da der ikke kunne opnås enighed om godkendelse heraf. Dog blev den hidtidige forretningsorden bekræftet, og Michael Erichsen konstitueret som kontaktperson og sekretær.

Kommissorium og forretningsorden

Findes på PROSAs hjemmeside under Vedtægtsudvalget.

Vedtægtsudvalgets mailboks

Mailboksen findes angivet på PROSAs hjemmeside.

HB's forslag til arbejdsplan for PROSA 2023-2024

PROSA fastlægger her sine overordnede indsatser for perioden 2023-2024. Sideløbende arbejder aktivister, medlemmer, udvalg og lokalafdelinger med forskellige aktuelle projekter og opgaver, ligesom den administrative del af organisationen også udfører en lang række opgaver, som ikke er beskrevet her. Arbejdsplanen her skal ses som et udtryk for den fælles indsats og prioriteringer over de næste to år – politisk og organisatorisk.

Indledning

Som fagforening er PROSAs primære opgave at sikre vores medlemmer ordentlige forhold på arbejdsmarkedet. PROSA skal være den foretrukne fagforening for it-professionelle, den oplagte sparringspartner for it-foreninger, politikere samt uddannelsesinstitutioner, så PROSA kan varetage medlemmernes interesser bedst muligt.

PROSA har igennem en årrække vokset år for år, en vækst, der de seneste år er fladet ud. PROSA får fortsat nye medlemmer, men mister tilsvarende medlemmer hvert år. It-arbejdsmarkedet er vokset med 25 procent de sidste syv år, men PROSA har i samme periode kun fået 7 procent flere medlemmer. Dermed er vores andel af it-arbejdsmarkedet dalende og medfører fald i PROSAs indflydelse og legitimitet som repræsentant for it-arbejdsmarkedet.

Derfor skal vi lære mere om, hvorfor vores medlemmer vælger PROSA til og fra. Vi skal undersøge, hvorfor mange vælger at være uden fagforening. Vi skal have fagligt aktive på arbejdspladser og studiesteder, og vi må finde nye måder for faglig aktivitet, der appellerer til nutidens it-professionelle.

Vi skal vise it-professionelle i Danmark, at PROSA er relevant som sparringspartner i deres karriere, arbejdsliv og studieliv. Blandt andet ved at være en aktiv aktør for at sikre et godt arbejdsliv for dem på et arbejdsmarked, hvor alt for mange rammes af stress og arbejder i dårlige arbejdsmiljøer. Vi skal understøtte, at der bliver en bedre kønsbalance i it-faget, og i den forbindelse også se på, om den fortælling, der er om vores fag, er en hindring for dette. Vi skal bruge medlemmernes faglige viden og kompetencer til at udøve en stærk påvirkning af it-politikken, så vi kan være med til at sikre, at digitaliseringen af samfundet sker med omtanke og respekt for de grundlæggende rettigheder.

Vi skal som en del af den danske fagbevægelse arbejde for, at den danske model udvikles og fortsætter med at være nærværende og vedkommende og dermed noget, som også nutidens it-professionelle fortsat vil være en del af.

1. Medlemsfremgang og medlemsudvikling: 20.000 medlemmer i 2023

PROSA organiserer en tiendedel af det danske it-arbejdsmarked, og den andel er nedadgående. Med en andel på 10 procent er PROSAs legitimitet som repræsentant for it-professionelle allerede udfordret. PROSA sætter derfor et strategisk mål om mindst 20.000 medlemmer i 2030. Det er et ambitiøst, men realistisk mål.

For at nå det mål skal vi fastholde eksisterende medlemmer, men vi skal også kigge på nye indsatser på blandt andet følgende områder:

- Studiestederne
- Arbejdspladser
- Onlinekommunikation
- Medlemstilbud.

2. Digitalisering med omtanke

Der sker en stadig stigende grad af digitalisering af alle aspekter af samfundet. Det er vigtigt, at vi bruger digitaliseringen på en ansvarlig måde og tager udgangspunkt i de stærke demokratiske værdier, som vores samfund bygger på. Digitalisering skal ske med omtanke og med respekt for, at ikke alle ønsker eller kan indgå i et samfund, hvor meget kontakt og kommunikation foregår gennem digitale løsninger. Vi skal arbejde for, at alle, uanset digitale kompetencer, har lige adgang til velfærdssamfundet, og at digitaliseringen bruges til at udbygge og forstærke både vores demokratiske samfund og vores grundlæggende rettigheder. Vi skal derfor arbejde med følgende emner:

- Digital marginalisering
- Problemerne med et kontantløst samfund
- Presset på de grundlæggende rettigheder
- Konsekvenser af beslutningsstøttesystemer og AI
- Kvaliteten i de offentlige it-løsninger og den digitale infrastruktur.

Digitalisering indeholder et dilemma. Den skaber processer, der er hurtigere og mere effektive, og frigør dermed ressourcer til andet. Men den skaber også marginalisering og udfordrer grundlæggende rettigheder som for eksempel privatlivets fred.

3. Det organiserende arbejde

PROSA er en fagforening, der arbejder for at varetage medlemmernes interesser både i arbejdslivet, på studiet og ved ledighed. Vores medlemmer har en berettiget forventning om, at foreningen prioriterer denne interessevaretagelse højt og yder en førsteklasses service. For at kunne gøre det skal vi organisere medlemmerne både på arbejdspladserne og studiestederne, for sammen står vi stærkere, når vi skal opnå indflydelse.

PROSA vil derfor arbejde for, at medlemmerne kan mødes på deres arbejdspladser og studiesteder. Dette gøres blandt andet ved at udvide tilbuddene til studieforeninger og personaleklubber, hvor medlemmerne har mulighed for selv at skabe aktiviteter med støtte fra PROSA.

Derfor skal vi arbejde med:

- Klubber og tillidsvalgte
- Netværk
- Værktøjer, der understøtter virtuelle klubber
- Aftaler og overenskomster.

4. Arbejdslivet for it-professionelle

PROSA skal være en uomgængelig aktør, når it-arbejdsmarkedet skal diskuteres, og løsninger på udfordringerne på it-arbejdsmarkedet skal identificeres og formuleres. Vi skal bruge vores viden aktivt til rådgivning af medlemmer, politisk interessevaretagelse og strategisk debat om it-arbejdsmarkedets fremtid. Indsatsen handler om både det konkrete for det enkelte medlem og også om rammevilkårene for arbejdet i branchen. Her er der tale om emner som workbalance og stress, atypiske ansættelser/platformsøkonomi, social dumping og udenlandsk arbejdskraft, udbudsregler, kompetenceudvikling/efteruddannelse og indsatsen for at få flere kvinder i it-faget. PROSA vil arbejde for, at

- udenlandsk arbejdskraft altid ansættes på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår for at undgå social dumping.
- der skal være et lovkrav om, at alle offentlige ordregivere skal have pligt til at anvende arbejdsklausuler i alle offentlige udbud for at sikre ordentlige løn- og arbejdsforhold. Samtidig skal der også være et krav om systematisk kontrol, så vi er sikre på, at de aftalte vilkår også holder i virkeligheden.
- den fremtidige lovgivning om atypiske ansættelser, såsom freelancere og selvstændige konsulenter, udarbejdes på en sådan måde, at den både kan understøtte de selvstændige,

der har dårlige vilkår, og rumme dem, der har gode vilkår.

- medlemmerne ikke bliver syge af at gå på arbejde, men tværtimod kan udvikle sig såvel fagligt som personligt.
- påvirke fortællingen om it-faget, og dermed åbne op for, at flere unge kvinder kan se sig selv både på it-studierne og -arbejdspladserne.
- understøtte udviklingen af inkluderende studiemiljøer på it-studierne.
- påvirke den tidlige indsats for at fremme interessen for it blandt børn og unge, med et særligt fokus på pigerne, for at udvide og sikre en fortsat tilgang af it-professionelle.

5. PROSA eksternt og internt

PROSA er en fagforening, der er medlem af FH og som sådan en del af den danske model. Vi skal samarbejde med andre faglige organisationer, hvor det kan forbedre og forstærke vores indsats for at forbedre vilkårene for medlemmerne. Vi skal overveje, om den måde, vi er opbygget på, er den mest hensigtsmæssige til at opnå de ønskede mål. Vi skal også have fokus på det interne samarbejde og strukturen i organisationen, så vi sikrer, at vi bruger vores ressourcer på den bedste måde til gavn for alle medlemmerne.

- Fælles overenskomster
- Strategisk samarbejde
- Dobbeltmedlemskabsaftaler
- PROSAs struktur.

Fotograf: Lars Bertelsen

Forberedende møde for PROSA/VEST til delegeretforsamling

Vi inviterer til delegeret forberedende møde kl. 10-11 den 19. november, det bliver på hotellet, hvor DF 2022 bliver holdt. Det er derfor vigtigt at melde sig til i god tid.

På delegeretforsamlingen vil PROSA gerne høre, hvad du har at sige, og du får samtidig muligheden for at påvirke foreningen og dens virke! Eller du kan komme og lære, hvordan det foregår i PROSAs politiske centrum.

På mødet vil du blive præsenteret for følgende:

- En gennemgang af de forslag, der skal behandles på delegeretforsamlingen.
- Vi gennemgår sammen, hvordan de to dage forløber.
- Hvis det er din første delegeretforsamling, tager vi alle de praktiske spørgsmål.

Hvis du har spørgsmål om delegeretforsamlingen eller det forberedende møde, er du også velkommen til at skrive.

hja@prosa.dk

Kandidat:

Niels Bertelsen

Genopstiller som formand

Fotograf: Lizette Kabré

PROSA som den bedste fagforening for it-professionelle

Som fagforening er en af hovedopgaverne for PROSA at være med til at sikre vores medlemmer ordentlige forhold på arbejdsmarkedet, i deres studieliv og ved ledighed. Men vi skal også være med til at påvirke udviklingen inden for faget og rejse relevante debatter i forbindelse med brugen af teknologien i et samfundsmæssigt perspektiv.

PROSA skal være den foretrukne fagforening for it-professionelle, den oplagte sparringspartner for arbejdsgivere, samarbejdspartnere, politikere, uddannelsesinstitutioner med mere, så vi kan udbygge og udvikle indsatsen for at varetage medlemmernes interesser bedst muligt.

Som formand for PROSA får man masser af muligheder for at sætte gang i eller understøtte initiativer, som er til gavn for medlemmerne. Oftest sker det i et samarbejde med dygtige og aktive medarbejdere, og det er gennem årene lykkedes at udvikle PROSA til en organisation, som både kan varetage medlemmernes interesser, og som kan komme med indspark til brugen af digitale løsninger og der isici, brugen kan medføre.

Det er et arbejde, jeg fortsat gerne vil være en del af, og jeg stiller derfor op som formand for PROSA igen.

PROSAs særlige styrke er medlemmernes aktive medvirken i det arbejde, der foregår i PROSA. Der skal derfor være plads til, at medlemmerne kan deltage i arbejdet, og der skal være et miljø, der fremmer, at medlemmerne har lyst

til at deltage. For at fremstå som det naturlige talerør for it-faget er det vigtigt, at vi faktisk organiserer mange i faget og fremstår som det rigtige valg for it-professionelle.

Gennem årene med coronakrisen har vi set, at der er et behov for stærke fællesskaber, så vi sammen kan skabe fælles løsninger. For at kunne sikre, at også it-folks interesser bliver varetaget, skal vi derfor have en stærk base af medlemmer, hvor vi sammen kan sikre de bedste vilkår for medlemmerne og faget.

Gennem de 55 år, PROSA har eksisteret, har vi, ved at bruge medlemmernes faglighed og aktivisme, haft succes med at udvikle PROSA til en markant spiller på den it-faglige bane. Vi har mange gange blandet os i samfundsdebatten og blandt andet brugt det til at sætte spørgsmålstejn ved den udbredte tro på, at digitale løsninger er svaret på alting. Den indsats skal videreføres i de kommende år, og vi skal fortsat fremstå som et stærkt talerør og samlingspunkt for faget og branchen. Gerne gennem samarbejde med andre fagforbund og interessenter, men især ved at trække på medlemmernes og medarbejdernes ekspertiser og indsats, så vi reelt kan fremstå som dem, der ved noget om faget.

PROSA er gennem årene blevet en stærkere og mere velkonsolideret fagforening. Vi er vokset på mange måder, og der kommer hele tiden nye til i vores fællesskab. Det er en udvikling, jeg er stolt af at være en del af, og som jeg fortsat gerne vil være en del af i de kommende år som formand.

Kandidat:

Curt Kjærsgaard Raavig

Opstiller som organisatorisk næstformand

Som forbundssekretær i PROSA har jeg siddet i udvalgene for overenskomster, individuel medlemservice og arbejdsmiljø. Før det var jeg formand for PROSA/SAS, som jeg repræsenterede i HB. Jeg forhandlede overenskomster og var TR i DXC. Med den brede politiske erfaring i PROSA stiller jeg op som organisatorisk næstformand.

Vision for rollen som organisatorisk næstformand

Min vision for samarbejdet mellem den politiske og administrative organisation: Gennem god kommunikation og gensidig respekt udvikles PROSA bedst til medlemmernes fordel. Som organisatorisk næstformand vil jeg derfor fortsætte det gode arbejde, der allerede er lagt.

Tre mærkesager

PROSA har mange stærke mærkesager.

Tre mærkesager, jeg vil fremhæve:

1. Store arbejdsmængder og tidspres er udbredt i it-branchen, og det er en tragedie, hver gang vi ser en person forlade arbejdsmarkedet udbrændt og syg. PROSA har været med til at udarbejde AT-vejledninger, der tydeligt fortæller, at arbejdsgiverne har pligt til at forebygge disse problemer. Nu skal arbejdsgiverne tage ansvar.
2. PROSA kæmper imod social dumping. Det skal ske gennem overenskomster, men også gennem aftaler, oplysning og kontrol. Her har fagbevægelsen en fælles sag, vi

skal stå sammen om. Det betyder også, at PROSA skal kræve, at vi får indflydelse, når vi er med til at kæmpe for overenskomster.

3. Vi skal blive ved med at styrke PROSAs indflydelse både arbejdsmarkedspolitisk og it-politisk. Ved at få flere medlemmer styrker vi it-professionelles indflydelse. PROSA vækster, ja, men i en it-branchen, som vækster hurtigere end os. Vi beholder vores eksisterende medlemmer og får nye til, når vi er relevante for den enkelte og er med til at styrke it-branchen, it-uddannelserne, arbejdsmarkedet og samfundet for os alle.

Det vil være mig en stor glæde og ære at kunne fortsætte mit engagement i PROSA med ovenstående som baggrundstæppe og som organisatorisk næstformand.

Lidt om mig

Inden jeg blev forbundssekretær, havde jeg arbejdet 34 år i it-branchen. Jeg er uddannet edb-assistent med overbygning på ITU. Jeg har arbejdet som programmør, it-underviser, systemadministrator og har haft snart sagt alle it-arkitektroller. Som chefarkitekt har jeg arbejdet med enterprisearkitektur, forhandlet kontrakter og styret nogle ganske store it-projekter.

Jeg er 50 år, gift og bor i Greve. Har to voksne børn, et svensk træhus, en kat og stadig en C4.

Kandidat:

Amanda Christiansen

Genopstiller som
forbundssekretær

Fotograf: Philip Davall

Fastholdelse og de unge i fokus

Jeg genopstiller som forbundssekretær i det vestlige, da jeg efter to år bare har fået mere blod på tanden. Jeg har været en del af PROSA i fire et halvt år med fokus på fastholdelse og vores unge medlemmer. Det arbejde ønsker jeg at fortsætte, da vi stadig har lang vej at gå for at synliggøre PROSAs værdi for de nye generationer af it-professionelle.

Det er vigtigt, at vi så tidligt som muligt viser vores nye medlemmer, hvordan PROSA kan berige deres liv – hvad end det er socialt, it-fagligt eller beskyttelse af deres rettigheder. Derfor har jeg lavet en masse tiltag med vores unge aktive, som jeg ønsker at fortsætte og bygge videre på i næste periode. Blandt andet har jeg:

- Understøttet de unge aktive i deres protest mod FH's reaktion på forslaget om nedskæringer af dimittendsatsen. Det affødte både en demonstration, en protestsang, en brevstorm mod FH, en mailstorm mod politikere på Christiansborg og uddeling af flyers.
- Afholdt "politikskole" for alle interesserede unge. Her fik de en introduktion til PROSAs opbygning, og hvordan de kan få politisk indflydelse både internt i PROSA og eksternt.

- Lavet forskellige aktiviteter med de unge mennesker. Blandt andet udflugter og arbejdsdage, hvor de unge har været sociale og arbejdet med deres politiske budskaber.

Hvis I genvælger mig, vil jeg fortsætte mit fokus på fastholdelse af unge/nye medlemmer gennem værdiskabende netværk og arrangementer. Jeg vil også fortsætte mit arbejde med at gøre vores kommunikation endnu bedre. Jeg har således været med til at gentænke vores kommunikation med vores medlemmer gennem blandt andet indførelsen af mailflows og ved telefonisk kontakt. Jeg har desuden bidraget til at omstrukturere vores hjemmeside og forbedre og opdatere indholdet. Et arbejde, der er godt begyndt, men langt fra færdigt endnu.

Om mig

Jeg er 32 år og blev færdig med min uddannelse i sommeren 2019, hvor jeg skrev speciale om de etiske problemstillinger og mulige løsninger ved overvågningsteknologi i forsikringsbranchen. Jeg bor i Odense i et lille rækkehus med min kat, Simon.

Kandidat:

Henrik Jacobsen

Genopstiller som
forbundssekretær

Fotograf: Maibritt Kerner

Som forbundssekretær vil jeg arbejde for: organisering, hvervning og fastholdelse.

Jeg har været forbundssekretær i PROSA i seks år. Jeg kender organisationen, medarbejderne, opgaverne og målene, og jeg ved, hvor vi kan gøre det endnu bedre.

Jeg har arbejdet meget sammen med PROSA/VEST for at fastholde den medlemsvækst, vi har haft de sidste mange år, trods en periode med begrænsede muligheder for at møde vores medlemmer fysisk, så blev der sadlet om og lavet nogle rigtig gode arrangementer virtuelt.

PROSA/VEST og jeg fik pioneret med webinarer, med mere sociale vinkler, grundet de mange medlemmer, der var sent hjem for at arbejde.

Til generalforsamlingerne i denne periode har vi set nye ansigter, på trods af at antallet af deltagere er cirka det samme, og det betragtes stadig som en succes, at der er nye deltagere og nye medlemmer af bestyrelsen, hvor nogle har ladet sig genvælge.

PROSA vækster, men it-markedet vækster mere. Derfor vil jeg styrke indsatsen inden for rekruttering og fastholdelse. I den sammenhæng har arbejdet i FH været med til at ska-

be idéen til en Business Intelligence-løsning, et projekt, der giver et øjeblikkeligt billede af, hvordan det går med medlemsudviklingen. Det bliver et vigtigt værktøj for de kommende års medlemsvækst baseret på en mere datadrevet tilgang, end vi tidligere har brugt.

Overenskomstarbejdet har fyldt meget i denne periode, og jeg vil rigtig gerne lave mere kollektivt arbejde for vores medlemmer og ser det som en stor succes at have frembragt idéen til FH om at lave ét stort overenskomst-register, hvor alle FH-organisationer kan synliggøre virksomheder med OK-arbejdsforhold.

Hvis jeg bliver valgt, vil jeg rigtig gerne arbejde videre med det kollektive område, understøtte mulighederne for en bedre fastholdelse og vækst af PROSA samt udbygge det vestlige område yderligere.

Om mig selv

To sønner sammen med Vibe.

Uddannet datamatiker.

Syv år i faget, før jeg blev ansat i PROSA.

17 års medlemskab af PROSA.

Opstiller til fjerde periode som forbundssekretær.

Kandidat:

Mirza Cirkinagic

Opstiller som forbundssekretær

Hvem er jeg, og hvorfor stiller jeg op?

Mit navn er Mirza Cirkinagic, jeg er 39 år, og jeg opstiller for første gang som forbundssekretær. Jeg har været PROSA-medlem siden 2019, hvor jeg også blev stemt ind som ordinært bestyrelsesmedlem i PROSA/ØST. Der har jeg siddet siden, og jeg er også aktiv i PROSA/UNG. Jeg er også ØSTs suppleant til HB. Jeg stiller op, da jeg ønsker at fordybe mig i PROSAs arbejde i en væsentlig højere grad, end jeg har haft mulighed for som "menigt" bestyrelsesmedlem, især når man "kun" mødes en gang om måneden. Jeg ønsker at kunne bidrage væsentligt mere til det vigtige arbejde, som PROSA står for i samfundet. Jeg føler yderligere, at der er ved at ske et generationsskifte i PROSA, hvor der kommer yngre kræfter til, og det vil jeg meget gerne være en del af.

Jeg er project manager for et rejsebureau, hvor jeg både har siddet med salg, produktansvar, user support og systemudvikling. Her har jeg også ageret tillidsrepræsentant. Jeg er autodidakt inden for it og har rodet med både hardware og software, siden jeg kunne gå.

Hvad betyder PROSA for mig?

PROSA for mig betyder kvalitet, fællesskab, demokrati. Alle de værdier, jeg vægter højest, finder jeg i PROSA. Vi er en fagforening, der er til for medlemmerne. Jeg er også ekstremt stolt af at være medlem af en fagforening, der går forrest og har stærke holdninger til alt fra social dumping til det it-sikkerhedspolitiske område. Fra privacy by design til overenskomstarbejdet. Det er præcis sådan en fagforening, jeg gerne vil yde mere for.

Politiske mærkesager:

Som forbundssekretær for PROSA vil mit primære fokus være at arbejde loyalt for de handlingsplaner, der bliver besluttet i fællesskab. Samtidig er der nogle områder, som jeg personligt brænder ekstra for, og som jeg vil elske at have mulighed for at arbejde med:

- En mere personlig medlemsservice, hvor vores medlemmer er mere i fokus. Jeg ønsker en mere regulær kontakt med medlemmerne, så man altid har fingeren på pulsen om, hvad medlemmerne har brug for.
- En mere aktiv medlemsrekruttering, især af de unge og dimittender.
- Kollektiv organisering og overenskomster på flere arbejdspladser, blandt andet inden for spilområdet, da jeg selv er hardcore gamer og vil have ordentlige forhold i branchen.
- Sikring af flere nye ildsjæle i PROSAs bestyrelser og udvalg, hvor vi samtidig får overleveret PROSAs erfaringer til en yngre generation.
- Opdatering og fornyelse af PROSA, så vi bliver mere digitale, hvor det digitale spiller sammen med PROSAs idéer og holdninger til samfund og demokrati.

Hvis jeg bliver valgt, vil jeg meget gerne deltage i både overenskomst- og ITS-udvalget (IT & Samfund).

Som helt ny inden for PROSAs struktur ved jeg godt, at jeg har meget at mestre i forhold til de mere erfarne, men jeg har lange ben og løber hurtigere end nogen anden.

Personligt:

Jeg er gift og har to dejlige børn (dreng og pige). Massiv gamer med tusindvis af timer i adskillige spil.

Kandidat:

Morten Rønne

Genopstiller som
forbundssekretær

Fotograf: Maibritt Kerner

Jeg genopstiller som forbundssekretær til en femte periode. Jeg håber, at jeg fortsat kan arbejde med det offentlige område og uddannelses-, ledigheds- og kompetenceområdet i den kommende periode.

Jeg har i perioden haft mine udfordringer i den private sfære, og derfor havde jeg egentlig meddelt, at jeg ikke genopstillede. Da der ikke rigtig kom nogen kandidater i forhold til det offentlige område, og der er kommet bedre styr på det private, har jeg besluttet mig for at genopstille til en periode mere.

Bliver jeg valgt, vil mit fokus fortsat være på at styrke vores position på det statslige område og relevante it-uddannelser, som dækker arbejdsmarkedets behov. Der skal arbejdes for efteruddannelsesmulighederne i det offentlige system, så vores medlemmer altid kan have relevant offentlig anerkendt uddannelse, sideløbende med de private (certificeringer) uddannelsesmuligheder.

Der snakkes om, at der skal indføres rotationsordning, fordi man mener, at man ikke kan stille op mod garvede kræfter som yngre aktiv og have en chance. For mig er det vigtigere,

at PROSA til enhver tid har personer med engagement, men også de rette kompetencer i forhold til de områder, vi skal dække som fagforening.

Så jeg håber da, at der i den kommende periode kommer nogle unge til, som interesserer sig for, hvordan overenskomsterne og uddannelserne kan udvikle sig til medlemmernes bedste. Således at der til DF 2024 kan vælges nogle yngre kræfter til området.

Men ligesom på arbejdsmarkedet så kræver en (politisk) karriere i PROSA, at man også er aktiv som frivillig og viser, hvem man er, og hvad man kan på det politiske område. Ellers er det svært at blive valgt.

Fakta

Jeg er 54 år gammel og medlem af PROSA i 34 år. Har siddet i næsten alle udvalg gennem tiden og været aktiv på mange forskellige planer gennem årene. Er uddannet som edb-assistent. Har arbejdet på Det Kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket, Fujitsu Services, Danmarks Tekniske Universitet og PROSA.

Kandidat:

Jan Irgens

Opstiller som politisk næstformand

Fotograf: Aasmul

Jeg opstiller til posten som politisk næstformand i PROSA (en post, jeg også havde i årene 2008-2020). Jeg vil udføre hvervet tillidsfuldt og tålmodigt, hvor vi sammen og i fællesskab bygger bro mellem synspunkter og arbejder for skabe bred opbakning til vores arbejde. Jeg er demokrat helt ind til benet og tror på, at gennemsigtighed skaber det bedste og mest demokratiske fundament for beslutninger. Og så brænder jeg for it-faget og for at skabe et stærkt fagligt fællesskab for alle it-professionelle.

I denne periode har jeg siddet i PROSAs hovedbestyrelse samt i tre udvalg:

- Arbejdsmiljø
- Arbejdsmarkedspolitisk udvalg
- Uddannelse, ledighed og kompetence.

Til daglig arbejder jeg som systemspecialist i Københavns Kommune.

Det vil jeg

- Fastholdelse af medlemmer: Jeg vil arbejde for, at vi fastholder vores medlemmer, ved at være en attraktiv fagforening, hvor vejen er kort til indflydelse, og hvor vores tilbud matcher it-professionelles faglige behov.
- Styrke indsatsen for at få endnu flere unge it-folk til at interessere sig for PROSA, blive engageret i vores aktiviteter og det politiske arbejde. Vi skal give de unges engagement plads og mulighed. De er fundamentet for PROSAs fremtid.

Tillidshvervet som politisk næstformand i PROSA har to funktioner:

1. Som medlem af forretningsudvalget er jeg bindeled mellem den daglige øverste ledelse og hovedbestyrelsen. Jeg vil sikre, at der følges op på den arbejdsplan, der bliver besluttet på DF, og at HB's prioriteringer og beslutninger føres ud i livet.
2. Jeg vil være fuldtidspolitikernes kritiske sparringspartner ved at give "fritids-politiker-perspektivet". Som medlem af HB vil jeg være med til at sikre nuancerede og grundige beslutningsprocesser, så vi står sammen på fælles grund.

Om mig selv

I 1995 blev jeg medlem af PROSA, og kort tid efter aktiv i PROSA STUDS bestyrelse. Efterfølgende var jeg i en del år medlem af PROSA ØSTs bestyrelse.

Herudover har jeg i mange år siddet i PROSAs udvalg for uddannelse, ledighed og kompetence, og denne periode har jeg også siddet i arbejdsmarkedsudvalget som repræsentant for hovedbestyrelsen.

Mit sociale engagement har også medført, at jeg sidder i selskabsbestyrelsen i mit lokale boligselskab og i bestyrelsen i min boligafdeling samt den lokale tennisklubs bestyrelse.

Jeg er 56 år og gift med Caridad, som er fra Madrid, Spanien. Til hverdag arbejder jeg som systemspecialist i afdelingen for digitalisering i Københavns Kommunes Socialforvaltning. I 2019 blev jeg færdig med en humanistisk teknologisk bacheloruddannelse på Roskilde Universitet. Oprindeligt er jeg bankuddannet, men i 1995 skiftede jeg til it, hovedsageligt inden for finanssektoren.

Regnskab 2020

	BUDGET 2020 (1.000 KR.)			REGNSKAB 31.12.2020 (1.000 KR.)			Procent af direkte udg. i alt i %
	Direkte udgifter	Ressourc-udgifter	I alt	Direkte udgifter	Ressourc-udgifter	I alt	
INDTÆGTER							
Kontingenter			43.047			43.231	100,43
Renter og gebyrer			625			1.080	172,88
Note 1 Andre indtægter			1.990			2.010	100,98
Indtægter I ALT			45.662			46.321	101,44
UDGIFTER - FORMÅL							
A Tilskud lokalafd.	235	3.100	3.335	20.975	0	21	8,91
B Løn & arb.forhold	80	878	958	101	0	101	126,45
C Arbejdsmiljø	59	567	626	26	0	26	43,65
D Faglig uddannelse	249	100	350	112	0	112	45,12
E IMS-området	660	4.485	5.144	640	0	640	97,04
E Juridisk fond	0	0	0	0	0	0	
F Hvervning & fastholdelse	2.245	1.197	3.442	2.103	0	2.103	93,67
G Info og profilering	2.071	2.689	4.760	2.074	0	2.074	100,13
H It-samfund	332	664	996	286	0	286	86,14
I ULK og uddannelse	159	1.337	1.496	100	0	100	62,91
J Aktiviteter	490	700	1.190	455	0	455	92,86
L A-kasse	0	66	66	0	0	0	
M Organisation	2.200	599	2.799	2.015	0	2.015	91,58
O Overenskomst	15	0	15	25	0	25	168,28
P Struktur & vedtægter	0	71	71	0	0	0	
Q It-projekter	50	44	94	27	0	27	53,13
R Administration	8.167	4.581	12.748	8.275	0	8.275	101,32
S Budget & økonomi	212	1.669	1.881	160	0	160	75,47
T Politisk ledelse	521	1.374	1.894	428	0	428	82,31
U Andet	197	365	562	20	0	20	10,15
V Ikke fordelte lønomkostninger		3.598			28.454		
UDGIFTER/LØN - I ALT	17.942	28.083	46.025	16.868	28.454	45.322	101,32
ORDINÆRT RESULTAT			-363			999	
Note 2 Ekstraordinære poster			566			475	
Periodens resultat			-929			523	

Note 1

ANDRE INDTÆGTER	BUDGET (1.000 KR.)	REGNSKAB (1.000 KR.)
Adm. honorar MIA	1.400	1.438
Adm. honorar konfliktfond	90	90
Tilskud Offentlig	20	
Tilskud VEST	200	200
	280	282

Note 2

EKSTRAORDINÆRE POSTER	BUDGET (1.000 KR.)	REGNSKAB (1.000 KR.)
Underslæb	0	-6
Afskrivninger på VF37A	481	481
Moms 2020	85	0
Overført til konfliktfond		
Hensat til projektpuljen		
Hensat til it-projekt-konto		

Afrundingsfejl kan forekomme.

Regnskab 2021

	BUDGET 2021 (1.000 KR.)			REGNSKAB 31.12.2021 (1.000 KR.)			
	Direkte udgifter	Ressourc-udgifter	I alt	Direkte udgifter	Ressourc-udgifter	I alt	Procent af direkte udg. i alt 1 %
INDTÆGTER							
Kontingenter			44.772			45.323	101,23
Renter og gebyrer			625			1.060	169,6
Note 1 Andre indtægter			1.940			1.989	102,51
Indtægter I ALT			47.337			48.371	102,18
UDGIFTER - FORMÅL							
A Tilskud lokalafd.	235	3.844	4.079	2	3.844	3.846	0,85
B Løn & arb.forhold	130	693	823	117	693	809	89,78
C Arbejdsmiljø	59	587	646	42	587	629	71,58
D Faglig uddannelse	249	104	353	153	104	257	61,24
E IMS-området	735	4.540	5.275	656	4.540	5.197	89,37
E Juridisk fond	0	0	0	-413	0	-413	
F Hvervning & fastholdelse	1.260	2.216	3.476	996	2.216	3.212	79,05
G Info og profilering	2.031	2.900	4.931	2.059	2.900	4.958	101,34
H It-samfund	332	683	1.015	2.059	2.900	965	84,89
I ULK og uddannelse	159	851	1.010	74	576	650	46,56
J Aktiviteter	565	614	1.179	561	614	1.175	99,29
L A-kasse	0	69	69	0	69	69	
M Organisation	2.200	613	2.813	2.154	613	2.767	97,90
O Overenskomst	15	773	788	0	773	773	2,19
P Struktur & vedtægter	0	73	73	0	73	73	
Q It-projekter	50	44	94	71	44	115	141,19
R Administration	9.022	4.995	14.016	8.337	4.995	13.331	92,41
S Budget & økonomi	217	1.593	1.810	272	1.593	1.865	125,18
T Politisk ledelse	450	1.332	1.782	306	1.332	1.638	68,02
U Andet	197	366	563	0	366	366	0
V Ikke fordelte lønomkostninger		3.881			3.791		
UDGIFTER/LØN - I ALT	17.906	30.771	48.677	15.668	30.406	46.074	87,50
ORDINÆRT RESULTAT			-1.340			2.297	
Note 2 Ekstraordinære poster			100			470	
Periodens resultat			-1.440			1.827	

Note 1

ANDRE INDTÆGTER	BUDGET (1.000 KR.)	REGNSKAB (1.000 KR.)
Adm. honorar MIA	1.350	1.417
Adm. honorar konfliktfond	90	90
Tilskud Offentlig	18	
Tilskud VEST	200	200
	280	282

Note 2

EKSTRAORDINÆRE POSTER	BUDGET (1.000 KR.)	REGNSKAB (1.000 KR.)
Underslæb	0	-6
Afskrivninger på VF37A	0	481
Moms 2020	0	-109
Arbejdsmiljø sagen	100	104
Hensat til projektpuljen		
Hensat til it-projektkonto		

Afrundingsfejl kan forekomme.

Balance 31. december 2020 og 31. december 2021

AKTIVER		31.12.2020		31.12.2021
OMSÆTNINGSAKTIVER				
Kassebeholdning				
Bankbeholdning		11.450.854		9.243.028
Girobeholdning				
Diverse debitorer		104.971		952.678
Forudbetalte omkostninger rabatkort		212.157		442.061
Værdipapirer		7.744.885		8.409.179
Mellemregning konfliktfond				
		19.512.867		19.046.946
ANLÆGSAKTIVER				
Deposita		377.697		383.859
Inventar		163.506		103.576
It-anskaffelser		529.570		299.494
It-projekter				
PROSAs inv. i ejendomme. Mellemregn. med ejd.	23.179.887		23.179.887	
Reg.	692.000	23.871.877	692.000	23.871.877
ANLÆGSAKTIVER I ALT		24.942.650		24.658.806
AKTIVER I ALT		44.455.517		43.705.752
PASSIVER				
KASSEKREDIT				
Mellemregning, lokalafdelinger		6.203.856		5.292.040
Diverse kreditorer (inkl. medlemskreditorer)		6.430.519		4.042.812
Diverse kreditorer, klubkontingent		-891.646		-3.689
Mellemregning med ejendomme		-1.294.722		-1.304.160
Mellemregning med konfliktfond		1.041.990		2.249.056
Skyldige feriepenge		21.690		12.532
Bereggede skyldige feriepenge		1.160.655		1.322.699
I ALT		12.672.342		11.611.290
HENSÆTTELSER				
Hensættelse, tilgodehavende timer	44.860		44.860	
Hensættelse til kasseansvar	26.182		26.182	
Hensættelse, personalekurser ans.løn.till.	2.498		2.498	
Hensættelse, faglige udd.fond	897.724		897.724	
Hensættelse til projekter	3.216.503		2.223.559	
Hensat garantifond	350.000		350.000	
Hensat kompetenceregistrering				
Hensat huslejetab Aarhus				
Hensat konjunkturudligningsfond	5.000.000		5.000.000	
Hensat opstart jubilæumsfond				
Hensat afdækning af investering	2.000.000		2.000.000	
Hensat it-projekter	3.207.439		2.760.286	
Hensat advokatfond	2.243.354		2.243.354	
Hensat flytn. mv. AARH alt. lokaleudv. KBH el. OD	26.182		26.182	
HENSÆTTELSER I ALT		17.090.836		15.557.645
EGENKAPITAL				
Egenkapital PRIMO	14.168.514			14.692-339
ÅRETS RESULTAT *Note 1	523.825			1.827.478
HENSÆTTELSER OG EGENKAPITAL I ALT		29.763.178		32.094.462
PASSIVER I ALT		44.455.517		43.705.752

Note 1

FORDELING AF RESULTAT	2020	2021
Formue	523.825	327.478
Hensat til it-projekter		800.000
Hensat til projekter		700.000

Afrundingsfejl kan forekomme.

Forslag til DF 2022

I dette tillæg er ikke alle forslag til DF 2022 medtaget.

Øvrige forslag lægges løbende op og kan ses på prosa.dk/DF2022.

Emne: Valg – forslag: 20.01.

Valg af formand

Navn	Afdeling	
Niels Bertelsen	ØST	Genopstiller

Emne: Valg – forslag: 21.01.

Valg af organisatorisk næstformand

Navn	Afdeling	
Curt Raavig Kjærsgaard	SAS	Opstiller

Emne: Valg – forslag: 13.01.

Fastsættelse af antal og placering af forbundssekretærer

Forslag fra HB: Antallet af forbundssekretærer sættes til fire personer:

To vest for Storebælt: En placeret i Odense og en placeret i Aarhus. Samt to øst for Storebælt placeret i København.

Emne: Valg – forslag: 22.01.

Valg af forbundssekretærer:

Navn	Afdeling	
Amanda Christiansen	VEST	Genopstiller
Henrik Jacobsen	VEST	Genopstiller
Morten Rønne	Offentlig	Genopstiller
Mirza Cirkinagic	ØST	Opstiller

Emne: Valg – forslag: 23.01:

Valg til politisk næstformand

Navn	Afdeling	
Jan Irgens	Offentlig	Opstiller

Emne: Valg – forslag: 24.01.

Valg til hovedkasserer

Navn	Afdeling	
Morten Haastrup Geil	ØST	Genopstiller

Emne: Valg – forslag: 25.01

Antallet af HB-medlemmer

fastlægges i vedtægternes § 12, stk. 1 og 2, således

Stk. 1. Hovedbestyrelsen består af formand, organisatorisk næstformand og politisk næstformand, hovedkassereren,

medlemmerne valgt i lokalafdelingerne, jf. stk. 2, samt et antal medlemmer valgt på delegeretforsamlingen, således at antallet af delegeretforsamlingsvalgte inkl. formand, næstformænd og hovedkasserer svarer til antallet af lokalafdelinger.

Stk. 2. Antallet af hovedbestyrelsesmedlemmer skal dog mindst være 15, og såfremt antallet efter stk. 1 er mindre end 15, øges antallet af delegeretforsamlingsvalgte, således at minimumstallet nås.

PROSA har for tiden seks lokalafdelinger. Der skal derfor vælges fem medlemmer ud over formand, organisatorisk næstformand, politisk næstformand og hovedkasserer.

Navn	Afdeling	
Tesniem El-Merie	STUD	Genopstiller
Steen Thomassen	ØST	Genopstiller
Sven Uhrenholdt Frenzel	ØST	Genopstiller

Emne: Valg – forslag: 26.01.

HB-suppleanter

Pt. ingen kandidater.

Emne: Valg – forslag: 27.01.

Redaktionsudvalg

Der vælges fire-fem medlemmer til redaktionsudvalget
Christian Arne Christensen Genopstiller

Emne: Valg – forslag: 28.01.

Vedtægtsudvalg

Der skal vælges fem medlemmer til vedtægtsudvalget
Michael Erichsen Genopstiller
Adam Britt Genopstiller

Emne: Valg – forslag: 29.01.

Valgte revisorer

Der vælges to revisorer
Pt. ingen kandidater.

Emne: Valg – forslag: 30.01.

Suppleanter til revisorer

Der vælges to suppleanter til revisorerne
Pt. ingen kandidater.

Oversigt over forslag til PROSAs ordinære delegeretforsamling

Alle dokumenter vil kunne ses på clouden via et link, som de delegerede får tilsendt.

Delegeretforsamlingen starter lørdag den 19. november kl. 10.00, hvor der er indskrivning. Intro for nydelegerede er kl. 10.30-11.00 og formøder kl. 11.00-12.00. Selve delegeretforsamling starter kl. 12.00 i plenum. Vi slutter søndag den 20. november kl. 17.00.

Dette tillæg i Prosabladet nr. 10 er udsendt til medlemmerne i uge 40, 2022. Alt materiale lægges løbende på prosa.dk/DF2022 og i clouden.

01. VALG AF DIRIGENTER

- 01.01 Forslag til dirigenter på DF 2022 fra HB (hovedbestyrelsen).

02. VALG AF SEKRETÆRER

- 02.01 Forslag til sekretærer for DF 2022 fra HB.

03. FASTLÆGGELSE AF FORRETNINGSORDEN, DAGSORDEN OG TIDSPLAN

- 03.01 Forslag til forretningsorden.
- 03.02 Forslag til tidsplan.

04. VALG AF DF-UDVALG

- 04.01 Valgudvalg.
- 04.02 Økonomiudvalg.

05. BERETNING FRA HB HERUNDER VEDR. KONFLIKTFONDEN OG ADVOKATFONDEN

- 05.01 Beretning for 2021-2022 fra HB.

06. BERETNING FRA UDVALG NEDSAT AF DELEGERETFORSAMLINGEN

- 06.01 Beretning fra redaktionsudvalget.
- 06.02 Beretning fra vedtægtsudvalget.

07. FREMLÆGGELSE OG GODKENDELSE AF REGNSKAB FOR 2020 OG 2021

- 07.01 Regnskab for PROSA, og bemærkninger til årsregnskaber for 2020 og 2021 fra hovedkassereren.
- 07.02 Revisorers beretning 2020 og 2021.
- 07.03 Statsautoriserede revisorers protokoller.

08. FREMLÆGGELSE OG GODKENDELSE AF PROSABLADETS REGNSKAB 2020 OG 2021

- 08.01 Regnskab for Prosabladet fra HB.

09. FREMLÆGGELSE OG GODKENDELSE AF KONFLIKTFONDENS REGNSKAB FOR 2020 OG 2021

- 09.01 Regnskab for konfliktfonden fra HB.

10. FREMLÆGGELSE AF ADVOKATFONDENS REGNSKAB

- 10.01 Regnskab for Advokatfonden fra HB.

11. BEHANDLING AF OG AFSTEMNING OM INDKOMNE FORSLAG

- 11.01 Forslag om § 5, nyt stk. 7 fra HB.
- 11.02 Forslag om afskaffelse af § 6, stk. 2 fra HB.
- 11.03 Forslag om § 8, nyt stk. 3 fra HB.
- 11.04 Forslag om § 8, nyt stk. 4 fra HB.
- 11.05 Forslag om § 14 nyt stk. 4 fra Bjørn Hansen.
- 11.06 Forslag om ændring af § 18, stk. 3 fra HB.
- 11.07 Forslag om nye regler for lønnede valgte fra HB.

12. FREMLÆGGELSE OG BEHANDLING AF HB'S FORSLAG TIL ARBEJDSPLAN

- 12.01 PROSAs arbejdsplan 2023-2024 fra HB.

13. FASTLÆGGELSE AF ANTAL OG PLACERING AF FORBUNDSSEKRETÆRER

13.01 Fastlæggelse af antallet og placering af forbundssekretærer.

14. FASTLÆGGELSE AF KONFLIKTFONDSBIDRAG

14.01 Forslag til konfliktfundsbidrag for 2023-2024 fra HB.

15. FASTLÆGGELSE AF BIDRAG TIL ADVOKATFOND

15.01 Forslag til advokatfundsbidrag for 2023-2024 fra HB.

16. FASTLÆGGELSE AF RETNINGSLINJER FOR ANBRINGELSE AF KONFLIKTFONDENS MIDLER

16.01 Anbringelse af konfliktfondens midler fra HB.
16.02 Forretningsorden for konfliktfonden fra HB.

17. FASTLÆGGELSE AF RETNINGSLINJER FOR ANBRINGELSE AF ADVOKATFONDENS MIDLER

17.01 Anbringelse af advokatfondens midler fra HB.

18. NEDSÆTTELSE AF UDVALG

18.01 Redaktionsudvalgets kommissorium forelægges fra redaktionsudvalget.

18.02 Vedtægtsudvalgets kommissorium forelægges fra vedtægtsudvalget.

19. FASTLÆGGELSE AF BUDGET, KONTINGENT FOR FØRSTE ÅR SAMT PRINCIPPER FOR BUDGET OG KONTINGENT FOR ANDET ÅR

19.01 Forslag til budget for 2023 fra HB.

19.02 Forslag til kontingent for 2023 fra HB.

19.03 Forslag til principper for kontingentfastsættelse og budget i 2024 fra HB.

20. VALG AF FORBUNDSFORMAND

20.01 Kandidatliste til valg af forbundsformand.

21. VALG AF ORGANISATORISK NÆSTFORMAND

21.01 Kandidatliste til valg af organisatorisk næstformand.

22. VALG AF FORBUNDSSEKRETÆRER

22.01 Kandidatliste til valg af forbundssekretærer.

23. VALG AF POLITISK NÆSTFORMAND

23.01 Kandidatliste til valg af politisk næstformand.

24. VALG AF HOVEDKASSERER

24.01 Kandidatliste til valg af hovedkasserer.

25. VALG AF ET ANTAL MEDLEMMER TIL HB

25.01 Kandidatliste til valg af HB.

26. VALG AF SUPPLEANTER TIL HB

26.01 Kandidatliste til valg af suppleanter til HB.

27. VALG AF REDAKTIONSUDVALG

27.01 Kandidatliste til valg af redaktionsudvalg.

28. VALG AF VEDTÆGTSUDVALG

28.01 Kandidatliste til valg af vedtægtsudvalg (fem pers.).

29. VALG AF REVISORER

29.01 Kandidatliste til valg af revisorer.

30. VALG AF REVISORSUPPLEANTER

30.01 Kandidatliste til valg af revisorsuppleanter.

31. EVENTUELT.

Indkaldelse til PROSAs ordinære delegeretforsamling 2022

Lørdag den 19. november til søndag den 20. november 2022
på Zleep Hotel Høje Taastrup, Carl Gustavs Gade 1, 2630 Taastrup

Dagsorden for delegeretforsamlingen
ifølge vedtægternes § 7.

- 1) Valg af dirigenter.
- 2) Valg af sekretærer.
- 3) Fastlæggelse af forretningsorden og tidsplan.
- 4) Valg af DF-udvalg.
- 5) Beretning fra hovedbestyrelsen, herunder vedrørende konfliktfonden og advokatfonden.
- 6) Beretning fra udvalg.
- 7) Fremlæggelse og godkendelse af foreningens regnskaber.
- 8) Fremlæggelse og godkendelse af Prosabladets regnskaber.
- 9) Fremlæggelse og godkendelse af konfliktfondens regnskab.
- 10) Fremlæggelse af advokatfondens regnskab.
- 11) Behandling af og afstemning om indkomne forslag.
- 12) Fremlæggelse og behandling af HB's forslag til arbejdsplan.
- 13) Fastsættelse af antal og placering af forbundssekretærer.
- 14) Fastlæggelse af konfliktfondsbidrag.
- 15) Fastlæggelse af bidrag til advokatfonden.
- 16) Fastlæggelse af retningslinjer for anbringelse af konfliktfondsmidler.
- 17) Fastlæggelse af retningslinjer for anbringelse af advokatfondens midler.
- 18) Nedsættelse af udvalg.
- 19) Fastlæggelse af budget og kontingent for første år samt principper for budget og kontingent for andet år.
- 20) Valg af formand.
- 21) Valg af organisatorisk næstformand.
- 22) Valg af forbundssekretærer.
- 23) Valg af politisk næstformand.
- 24) Valg af hovedkasserer.
- 25) Valg af et antal medlemmer af hovedbestyrelsen.
- 26) Valg af suppleanter til hovedbestyrelsen.
- 27) Valg af redaktionsudvalg.
- 28) Valg af vedtægtsudvalg.
- 29) Valg af revisorer.
- 30) Valg af revisorsuppleanter.
- 31) Eventuelt.

Hovedbestyrelsen

PROSA
DELEGERETFORSAMLING 2022

19. OG 20.
NOVEMBER